

M.G. de Koning

1 SAMUËL

***Samengevoegde artikelen uit de rubriek
Online uit het blad Rechtstreeks***

Oude Sporen 2007

INHOUD

1 Samuël 1.....	3
1 Samuël 2.....	6
1 Samuël 3.....	9
1 Samuël 4:1-11.....	12
1 Samuël 4:12 - 5:12	15
1 Samuël 6.....	18
1 Samuël 7.....	21
1 Samuël 8.....	24
1 Samuël 9.....	27
1 Samuël 10.....	30
1 Samuël 11.....	33
1 Samuël 12.....	36
1 Samuël 13.....	39
1 Samuël 14.....	42
1 Samuël 14:33-52	45
1 Samuël 15.....	48
1 Samuël 16.....	51
1 Samuël 17:1-30	54
1 Samuël 17:31-58	57
1 Samuël 18.....	60
1 Samuël 19.....	63
1 Samuël 20.....	66
1 Samuël 21.....	69
1 Samuël 22.....	72
1 Samuël 23.....	75
1 Samuël 24.....	78
1 Samuël 25.....	81
1 Samuël 26 en 27.....	84
1 Samuël 28.....	87
1 Samuël 29 - 30:20	90
1 Samuël 30:21 - 31:13	93

1 SAMUËL 1

De geboorte van Samuël

“Zij noemde hem Samuël, want (zeide zij) ik heb hem van de HERE gebeden” (1 Sam. 1:20b).

Het vorige boek eindigde met de naam “David”. Om hem gaat het in het boek waarvan je zojuist het eerste hoofdstuk hebt gelezen. Maar voordat hij naar voren komt, is er een profeet nodig die een wegbereider voor hem is. Net zoals bij de geboorte van de Heer Jezus eerst Johannes de doper de weg voor Hem bereidt.

Net als bij de geboorte van Johannes (Luk. 1) is ook de geboorte van Samuël het gevolg van gebed. Hanna, de moeder van Samuël, is een Godvrezende vrouw. Elkana, zijn vader, is een goede man. Elkana houdt van Hanna. Maar hij heeft weinig inzicht in wat zijn vrouw werkelijk bezighoudt. Wat Hanna werkelijk bezighoudt, blijkt uit haar gebed in het huis des Heren te Silo. Daar brengt zij haar nood voor de Heer. Zij wil geen zoon voor zichzelf, maar zij wil een zoon om hem aan de Heer af te staan, opdat hij de Heer zal dienen.

Hanna is een vrouw die lijdt onder de situatie waarin Israël is gekomen. Het volk is van God afgeweken en zij zou zo graag zien dat het volk weer tot God terugkeerde. Haar bijdrage daarin zou de zoon zijn die zij van de Heer begeerde. In haar gebed geeft zij aan wat zij voor haar zoon wenste. Zij vraagt een mannelijke zoon. Dat is eigenlijk dubbel, want een zoon is al mannelijk. Maar ze vraagt daarmee een zoon die in mannelijke kracht zal optreden te midden van het volk.

Verder zal hij zijn haar laten groeien. Het lange haar is in

de Bijbel altijd een beeld van toewijding en onderworpenheid. De vrouw laat daarmee haar onderdanigheid ten opzichte van de man zien (1 Kor. 11:2-16). Het lange haar is haar eer en als ze het afknipt is het een schande. Voor de man is het een schande als hij lang haar draagt. In dit teken zal aan Samuël te zien zijn dat hij onderworpen is aan de Heer. Het is als met de Nazireeër in Numeri 6. Een Nazireeër is iemand die zich voor een bepaalde tijd aan de Heer wilde toewijden. Een van de kenmerken van hem was dat hij zijn haar zou laten groeien. Maar Samuël was niet slechts tijdelijk aan de Heer toegewijd. Hij zou zijn leven lang aan de Heer gewijd zijn.

Terwijl Hanna zo haar nood bij de Heer brengt, is daar de priester Eli. Hij ziet haar en denkt dat zij dronken is. De man heeft geen notie van de smart van Hanna en voegt aan haar smart nog de pijn van het onbegrip toe. Hij wil haar weggagen. Na haar uitleg zegt Eli haar de verhoring van haar gebed toe.

Getroost gaat Hanna naar huis. Ze is een ander mens geworden. Zo kan het gelovig gebed van iemand die in nood zit een verandering teweeg brengen. Een jaar later krijgt zij de zoon die zij Samuël noemt, wat betekent "door God verhoord". Elke keer als zijn naam wordt genoemd, zal dat een herinnering zijn aan de oorsprong van zijn bestaan en dienst. Hij is er als antwoord op het gelovig gebed. Wat een bemoediging voor elk ouderpaar dat kinderen uit de hand van de Heer wil ontvangen. Elk kind mag er zijn als de verhoring van het gebed.

Elkana stemt in met de plannen van zijn vrouw. Als Samuël oud genoeg is, gaat Hanna met haar man mee om hem voorgoed aan de Heer af te staan. Tegelijk neemt ze een groot offer mee. Ze beseft dat de jongen alleen op grond van een offer bij de Heer kan zijn. Zo mogen ook nu ouders hun kinderen aan de Heer opdragen.

Van nature is in onze kinderen niets dat aangenaam is voor God. Maar wij mogen hen bij God brengen op de grondslag van het offer van de Heer Jezus. Zeker moeten zij komen tot persoonlijke bekering en geloof in de Heer Jezus. Bij

Samuël was dat al heel jong aanwezig: in het laatste vers buigt hij zich in aanbidding voor de Heer neer.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 1.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, geef dat onze kinderen een leven van toewijding aan U zullen gaan leiden en dat zij door U gebruikt kunnen worden tot zegen voor uw volk. Ik vraag U dat op grond van het werk van de Heer Jezus.

1 SAMUËL 2

De lofzang van Hanna;
Eli's zonen en Samuël;
Gods oordeel over Eli en zijn huis.

“Wie Mij eren, zal Ik eren, maar wie Mij versmaden zullen gering geacht worden” (1 Sam. 2:30b).

Hanna kan haar vreugde niet op. Haar smaad is weggenomen. Allen die haar tergden, staan beschaamd. Maar Hanna schrijft alle eer aan de Here toe. Hij is haar hulp, haar rots. Er is geen andere God. Ze getuigt van Hem tot mensen, zoals Peninna, die haar hebben getergd, dat Hij alles weet en dat Hij alle daden toetst. De Here heeft een keer gebracht in het lot van wie voor zijn naam smaad verdroeg. Hij heeft ook een keer gebracht in het lot voor wie naar Hem niet vroeg.

Hanna besluit haar lofzang met een verwijzing naar de gezalfde des Heren. Het is een profetisch lied, waarin alles uitmondt in de komst van de Gezalfde, de Messias, de Koning, die God Zich heeft verkoren. Die Gezalfde zal de einden der aarde richten en waarmaken voor zijn volk Israël waar Hanna over heeft gesproken in haar lied. Want Hanna is hierin een beeld van het Israël van God. Maar ook voor de gelovige is het lied van Hanna een grote bemoediging dat God het laatste woord heeft. Ieder die in beproeving is en tegenstand ondervindt, over wie kwaad gesproken wordt, mag uitzien naar de dag dat de Heer Jezus het recht aan het licht zal brengen.

Na dit loflied gaan ze naar huis, maar Samuël “was in de dienst des Heren”. Echter in wat voor omgeving! Zij, die hem in deze dienst het goede voorbeeld moesten geven, hem als kleine jongen onderwijs in die dienst moesten geven, waren

goddeloze lieden. Zij rekenden niet met de Heer. Hofni en Pinehas dachten alleen aan zichzelf. Zij eisten voor zichzelf het beste op van wat aan de Heer werd gebracht. Hierdoor gingen de mensen het offer des Heren gering achten.

In de christenheid zijn er ook leiders die het ernaar maken dat de mensen het van geen belang meer achten iets aan de Heer te geven of voor Hem te doen. Zulke leiders matigen zich een plaats aan tussen de mensen en de Heer. Zij bepalen voor de mensen wat die aan hen en wat ze aan God moeten geven. Daarbij zorgen ze ervoor dat zijzelf het eerst aan hun trekken komen. God mag tevreden zijn met het restant. Leiders die christenen vooral aanspreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheden en sociale vaardigheden, terwijl zij niet in de eerste plaats wijzen op wat God wil, zorgen ervoor dat het offer van de Heer Jezus gering wordt geacht.

Als de verhouding met God niet voorop staat, gaat het ook fout met de verhouding als mensen onder elkaar, ondanks alle nadruk die op dit laatste in de prediking gelegd kan worden. De zonen van Eli gedroegen zich niet alleen misdadig tegenover de Here, zij hadden ook geen respect voor de naaste. Zij misbruikten de vrouwen die bij de tent der samenkomst dienst deden.

In de christenheid is het offer van de Heer Jezus en de betekenis daarvan naar de rand geschoven en in sommige gevallen zelfs overboord gezet. Is het dan een wonder dat ongehuwd samenwonen wordt goedgepraat en dat er sprake kan zijn van de inzegening van een homoseksuele of lesbische relatie?

De oude Eli kan alleen maar zachtjes protesteren. Hij is te slap om er iets aan te doen, omdat hij zijn zonen eert boven God. (vs. 29) Daarom zal God zijn huis oordelen. Te midden van deze geestelijke duisternis staan in de verzen 18, 21 en 26 enkele mooie dingen van Samuël opgetekend. Tegen de donkere achtergrond van het verval van het priesterschap

schittert de opkomst van een profeet die de voorloper is van de man naar Gods hart, zijn Gezalfde.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 2.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, dank U wel, dat U in de donkerste tijden Zelf mensen vormt die namens U harten van anderen kunnen openen voor Uw geliefde Zoon.

1 SAMUËL 3

Samuëls roeping en het begin van zijn dienst

“Samuël nu groeide op, en de HERE was met hem en liet geen van zijn woorden ter aarde vallen” (1 Sam. 3:19).

In vers 1 wordt voor de vijfde keer iets over Samuël gezegd (zie 2:11, 18, 21 en 26). Hij stond in de dienst van de Here, terwijl Eli erop toe moest zien hoe hij dat deed. Het was een tijd waarin God niet vaak door zijn woord of door gezichten tot zijn volk sprak.

De geestelijke toestand van het volk was nog steeds, zoals die in Richteren enkele malen wordt verwoord: ieder deed wat goed is in eigen ogen (Richt. 17:6; 21:25). Maar God heeft in zijn genade een persoon geboren doen worden, die Hij bezig is te vormen tot zijn profeet.

Dan is de tijd aangebroken dat de Heer Samuël gaat roepen. Eli was een man die de rust liefhad. Daarvoor had hij zijn eigen geliefde plekje. Daar had hij zich op zeker moment weer uitgestrekt om te gaan slapen. Samuël had ook zijn eigen rustplek, dat was in het huis des Heren, de plaats waar de ark van God stond. Wat een contrast met de zonen van Eli (2:22)!

In die nacht komt van slapen echter niet veel. Het wordt een bijzondere nacht, zowel voor Samuël als voor Eli. De Heer roept Samuël. Onbekend als deze is met de stem van de Heer, denkt hij dat Eli hem heeft geroepen. Er gaat geen lichtje branden bij Eli. Hij stuurt Samuël weer naar zijn eigen bed, draait zich om en slaapt verder. Maar de Heer roept een tweede keer. Weer gaat Samuël naar Eli, maar weer stuurt deze hem terug, zonder eraan te denken dat de Heer Samuël

zou kunnen roepen en slaapt voort. Het is Samuël niet kwalijk te nemen, dat hij steeds naar Eli gaat. Hij had steeds van hem te horen gekregen wat en hoe hij iets moest doen. Daarbij zal hij van Eli niet direct de indruk hebben gekregen dat die een intieme omgang had met God. Eli heeft hem niets verteld over de Heer. Samuël kende de Heer dan ook nog niet, in die zin dat hij wist hoe de Heer sprak. Het hart van Samuël ging naar Hem uit en hij stond in zijn dienst, maar alles liep nog via Eli. Nog nooit had de Heer Zelf tot hem gesproken. Dat gebeurde nu.

Dat zal ook gebeuren in het leven van ieder die ernaar verlangt de Heer te dienen. Eerst gaat dat nog via mensen die de Heer op je weg brengt. In de eerste plaats kunnen dat je ouders zijn. Het kunnen ook andere gelovigen zijn. Het is goed om als je jong bent, te luisteren naar wat zij hebben te zeggen over de dingen van God.

Samuël was niet eigenwijs. Hij zei niet tegen Eli: kijk eerst maar eens naar jezelf. Hij aanvaardde het toezicht van Eli. Met zulke mensen gaat God verder. Hij richt Zich persoonlijk tot Samuël. Eindelijk heeft Eli door, dat de Heer Samuël roept. Wat mooi dat de Heer aanhoudt. Hij had ook direct tegen Samuël kunnen zeggen: Ik, de Here, roep je. Toch verkiest Hij deze weg, om ook Eli geestelijk wakker te schudden.

De boodschap die Samuël te horen krijgt als hij zover is dat hij open staat voor het woord van de Heer, is er niet een waar hij direct vrolijk van wordt. Hij is bang om Eli te vertellen wat de Heer hem heeft verteld. Maar Eli vraagt erom. Dan vertelt Samuël hem alles. Eli berust erin. De Heer is met Samuël en laat geen van zijn woorden ter aarde vallen (vs. 19). Of hier nu de woorden van Samuël mee worden bedoeld of die van Heer, maakt niet uit. Samuël sprak de woorden van de Heer. Heel Israël erkent zijn dienst. De Heer is in genade aan het werk gegaan voor zijn volk in deze laatste richter (Hand. 13:20), voordat het koningschap zijn intrede doet in Israël.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 3.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, wilt U nog veel kinderen voorbereiden op een dienst onder uw volk en wilt U hen op uw tijd roepen. Wilt U ons, als ouders of ouderen, helpen onze kinderen uw dienst te leren en hen te leren uw stem te herkennen. Dank U, dat U Uzelf in uw Woord openbaart.

1 SAMUËL 4:1-11

De ark van God door de Filistijnen buitgemaakt

“Waarom heeft de HERE ons heden de nederlaag laten lijden tegen de Filistijnen?” (1 Sam. 4:3).

Het priesterschap is in verval. De mensen die de belangen van het volk bij God zouden moeten behartigen, denken alleen aan zichzelf. Het is geen wonder dat de Filistijnen zich dan sterk kunnen maken. Filistijnen zijn de geduchte vijanden van Gods volk. In het boek Richteren hebben zij al van zich laten horen. Simson, de laatste beschreven richter, is in Filistijnse gevangenschap gestorven. Ook in dit boek spelen deze vijanden een grote rol. Filistijnen zijn mensen die recht laten gelden op het land dat God zijn volk heeft gegeven. Zij zijn niet het volk van God, maar matigen zich aan het te zijn.

Als ik eraan denk dat onze strijd niet is tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden en machten in de hemelse gewesten (Ef. 6:12), stelt deze vijand een geestelijk beginsel voor. Dan zien we dat deze vijand ook vandaag zeer actief is. Er zijn heel wat mensen die zeggen dat zij christen zijn, maar het slechts in naam zijn. Er is geen leven uit God, maar zij laten zich toch gelden in de dingen van God. “Ogenschijnlijk bezitten ze godsvrucht, maar de kracht daarvan verloochenen zij” (2 Tim. 3:5).

Als ik mijn priesterschap niet goed waarneem, als ik niet de toegang tot God gebruik om Hem te eren en voorbede te doen, komt dat omdat deze vijand invloed in mijn leven heeft gekregen. Dan ga ik zelf zitten bedenken hoe ik het beste kan leven, zonder rekening te houden met Gods gedachten. Een

priester is iemand die eraan gewend is in Gods tegenwoordigheid te zijn, hij kent Gods gedachten. Maar als ik God niet meer opzoek en mijn eigen belangen najaag, zoals Hofni en Pinehas deden, hoe zal ik dan een vijand als de Filistijnen effectief kunnen bestrijden?

Hetzelfde geldt voor de plaatselijke gemeente. Als wij daar niet ons voortdurend realiseren dat we in de tegenwoordigheid van de Heer Jezus zijn en Hem alle gezag door zijn Woord en Geest laten uitoefenen, kunnen de "Filistijnen" zich sterk maken en komen er menselijke ideeën naar voren over de manier waarop God gediend moet worden. Eerst kan er nog een zeker verzet zijn. Zo heeft Israël zich eerst verzameld om tegen de Filistijnen te strijden. Maar ze lijdten de nederlaag. In plaats van aan de Heer te vragen hoe dat komt, dragen ze een naar hun mening geweldige oplossing aan. De ark moet mee in de strijd, als een soort mascotte. Ze denken daarmee God voor hun karretje te kunnen spannen. Alsof God Zich aan dergelijk bijgelovig handelen zou kunnen verbinden. Groot is het gejuich als de ark het leger binnenkomt. Groot is de siddering die door het Filistijnse leger gaat. Ze hebben van de God van Israël gehoord, hoe Hij ten gunste van zijn volk tegen Egypte is opgetreden. Maar in plaats van te vluchten spreken ze zichzelf moed in. Ze strijden tegen Israël en verslaan hen.

Ze maken de ark Gods buit en doden Hofni en Pinehas. Het kon ook niet anders gaan. Israël meende dat ze door een zichtbaar, uiterlijk bewijs van Gods tegenwoordigheid de Filistijnen konden verslaan. Maar nooit is alleen een uiterlijke belijdenis voldoende om deze vijand te verslaan. Het is als het ware het bestrijden van het vlees met vleselijke middelen. Met een louter uiterlijke belijdenis red ik het niet tegen deze vijand. Hetzelfde geldt voor het samenkomen van de gemeente. Het aanhalen van een tekst als Mattheüs 18:20 en die voluit op de muur van het gebouw zetten, is niet genoeg om werkelijk tot de naam van de Heer samen te komen. Dat kan alleen als ik, als wij, de naam van de Heer niet verloochenen en zijn woord bewaren (Op.3:8).

Lees nu nog een keer 1 Samuël 4:1–11.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Here God, help mij voortdurend in uw tegenwoordigheid te leven en als priester U te eren voor het werk van de Heer Jezus en voorbede te doen voor de uwen. Wil ook geven dat ik mijn dienen van U toch niet zelf invul.

1 SAMUËL 4:12 - 5:12

De eer is weg uit Israël
De ark is bij de Filistijnen

“Zij noemde de jongen Icabod en zei: weg is de eer uit Israël – omdat de ark Gods was buitgemaakt” (1 Sam. 4:21).

Het bericht dat de ark door de Filistijnen is buitgemaakt, wordt door een Benjaminit naar Silo gebracht. Daar zit Eli op een stoel te wachten tot hij iets over de ark zou vernemen. Hij heeft geen kracht gehad om zijn gezin te besturen zoals het behoorde, hij heeft ook geen kracht gehad te voorkomen dat de ark van God als een mascotte zou worden meegenomen in de strijd tegen de vijand. Wel is er grote zorg in zijn hart om de ark.

Er zijn christenen die met grote zorg de ontwikkelingen in hun geloofsgemeenschap gadeslaan, maar geen kracht hebben ertegen op te treden of uit te treden als men doorgaat met het naar eigen hand zetten van Gods Woord. De oude Eli krijgt verslag van de gebeurtenissen. De man vertelt hem van het verloop van de strijd en besluit met het verlies van de ark Gods. Als Eli van dit laatste hoort, valt hij achterover en breekt zijn nek. Hiermee komt een eind aan het leven van deze priester-richter. Helaas is hij geen goed voorbeeld geweest voor het volk en heeft hij het niet aangevoerd op een weg die naar Gods gedachten is. Ook een slecht voorbeeld is een voorbeeld, maar dan wel in waarschuwend zinn.

Hoe kan ik, als ik mijn eigen huis niet goed bestuur, zorg dragen voor de gemeente van God? (1 Tim. 3:5). Een man Gods had in hoofdstuk 3 Eli het oordeel over zijn huis moeten aankondigen. De reden daarvan is dat hij zich niet had gehouden aan wat God voor zijn woning had voorgeschreven

met betrekking tot de offers. Deze offers noemt God daar “*mijn* slachtoffer en *mijn* spijsoffer” (3:29a).

Daarnaast had Eli zijn zonen geëerd boven God (3:29b). Deze zaken hadden een dodelijke effect op het gedrag van het volk van God en zijn zonen. (Heer, geef dat ik U eer boven wie en wat dan ook.) Ook de vrouw van Pinehas is het slachtoffer van het bericht dat de ark weg is. Zij heeft geleden onder het goddeloos gedrag van haar man. Als ze hoort dat de ark in Filistijnse handen is gevallen, overvallen de weeën haar. De zoon die ze baart, krijgt van haar de naam “Ikabod”, dat betekent “weg is de eer”. Ook voor haar was Gods eer verbonden aan de ark. Maar door de ontrouw van de priesters was deze eer te grabbel gegooid. Voel ik de smaad die de naam van de Heer is en wordt aangedaan onder het volk dat zijn naam draagt? In hoofdstuk 5 gaan we met de ark mee naar het land van de Filistijnen. Gods Geest volgt de ark. Waar die is, ligt ook de belangstelling van de gelovige. Het is indrukwekkend te zien hoe God zijn eigen eer handhaaft. Hij heeft niemand nodig om voor Hem te strijden.

De Filistijnen plaatsen de ark voor hun god Dagon. Hiermee wordt het een strijd tussen God en de afgod. In het duister van de nacht spot God met de afgod. Hij laat het beeld voorover vallen voor de ark, alsof Dagon God aanbidt. Zonder dat het de Filistijnen tot het inzicht brengt dat “een afgod niets is” (1 Kor. 8:4), zetten zij hun afgod weer op zijn plaats. De volgende nacht laat God de afgod in stukken vallen, om te laten zien dat Hij met Dagon kan doen wat Hij wil. Ook dat gaat er bij de Filistijnen geen lichtje branden over de waardeloosheid van hun afgod. Overal waar de ark in de Filistijnse steden komt, brengt zij oordeel en geen zegen. Gods heerlijkheid is verterend voor mensen die deze heerlijkheid voor hun eigen grootheid. Tenslotte willen ze van de ark af. In vers 11 zeggen ze dat ze moet terugkeren “naar haar eigen plaats”. Die plaats is bij hen die echt zijn volk zijn en niet bij hen die zich daarvoor uitgeven.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 4:12–5:12.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, U komt voor uw eer op, waar ik die eer soms te grabbel gooi. Dank U dat ik uw majesteit tegenover de valse goden mag zien.

1 SAMUËL 6

De ark terug naar Israël

“De mensen van Beth-Semes waren juist bezig met het oogsten van de tarwe in de vallei. Toen zij opkeken, zagen zij de ark, en zij waren verheugd haar te zien” (1 Sam. 6:13).

Na zeven maanden (het getal zeven spreekt van een volkomen periode) vinden de Filistijnen het welletjes. Ze moeten de ark kwijt. Het is hun wel duidelijk dat ze met de God van Israël te maken hebben, tegen Wie elk verzet nutteloos is. Alleen, ze willen van Hem af, ze willen zich niet voor Hem buigen. Er is wel een zekere eerbied voor Hem. Als ze beraadslagen hoe ze de ark zullen terugsturen, menen ze Hem een zekere genoegdoening te moeten meegeven. Ook dat heeft een egoïstische reden. Ze willen van hun ziekten afkomen. Om hun ziel bekommeren ze zich niet. De vorm van de genoegdoening bestaat uit afbeeldingen van de oordelen die ze hebben ondergaan, vijf gezwollen en vijf muizen. De gezwollen hadden hun lichamen aangetast, de muizen hadden hun oogst verwoest. Ondanks al deze plagen hadden ze zich niet bekeerd.

Het doet me denken aan wat we lezen in Openbaring 9 en 16 waar de plagen van God over de aarde komen, maar waar je telkens leest: “en zij bekeerden zich niet”. Hoe hardnekkig is toch het natuurlijk hart in zijn verwerping van God! De Filistijnen herinneren elkaar aan de Egyptenaren en Farao. God heeft aan hen zijn macht betoond en zijn plagen over Egypte uitgestort. Toen lieten zij Israël gaan. Maar het bracht hen niet tot bekering, zij verhardden hun hart. De Filistijnen trekken er lering uit, maar het drijft hen ook niet uit

naar de God van Israël. Het is alleen maar een verstandelijke redenering. Nog laten ze de mogelijkheid open dat alles hun toevallig is overkomen. Om aan de weet te komen of het God is of dat het toeval is, besluiten ze de ark op een nieuwe wagen te plaatsen, daar twee zogende koeien voor te zetten en voor de rest te zien wat er gebeurt. Dwars tegen de natuur van de koeien in, waarvan hun instinct hen naar hun kalveren zou doen terugkeren, gaan ze op weg naar Beth-Semes. Opnieuw een bewijs van de macht van God, die de redeloze dieren kan sturen waarheen Hij wil.

De Filistijnen volgen alles nauwlettend. Ze staan zelfs te kijken hoe de ark in Beth-Semes wordt opgevangen en zien het eerbetoon dat de Israëlieten de ark geven. Na dit alles keren ze zich om en gaan terug naar hun land. Zij zijn van hun probleem af, denken ze.

Wat ligt er een verduistering over het hart van de niet-wedergeboren mens, al wil hij zich, zoals de Filistijnen, meester maken van het land van God. De mensen die de ark het eerst weer zien zijn mensen die bezig zijn met het oogsten van de tarwe in de vallei. Ze waren blij de ark weer te zien.

Dat doet denken aan Johannes 20:20, waar de discipelen ook verblijd waren toen ze na de dood van de Heer Jezus Hem weer in hun midden zagen. Het is ook een grote vreugde in je persoonlijk leven als je, nadat je een poosje zonder de Heer Jezus hebt geleefd, Hem weer terugvindt.

Het hoofdstuk besluit met een anticlimax. God doodt een aantal mensen in Beth-Semes, omdat ze in de ark gekeken hadden. Deze heiligschennis moet God oordelen. God betoont Zich de Heilige in het land der Filistijnen, maar nog meer temidden van zijn volk, dat beter had moeten weten. De ark is een beeld van de Heer Jezus in zijn mensheid en zijn Godheid. Geen mens kan dat mysterie doorgronden, God heeft dat aan Zichzelf voorbehouden (Matth. 11:27). Wie probeert dit mysterie te doorgronden, valt onder het oordeel van God.

En zie de reactie: de mensen van Beth-Semes willen ook van de ark af. Ze vinden de heiligheid van God onverdraagzaam. De ark vindt dan een voorlopig onderkomen in Kirjath-Jearim.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 6.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

God, U bent de heilige God en U hebt er recht op te bepalen hoe ik tot U nader om U en de Heer Jezus te eren.

1 SAMUËL 7

Israël bekeert zich, Samuël bidt en offert,
de Filistijnen worden verslagen

“En toen Samuël voor Israël tot de HERE riep, antwoordde de HERE hem” (1 Sam. 7:9).

De ark heeft een onderkomen gekregen in het huis van Abinadab. Als dan het volk de ark niet wil, is er altijd wel een enkeling of huisgezin waar hij welkom is. Is dat ook vandaag niet zo? Hoe weinig wordt de Heer Jezus gepredikt in zoveel kerken en groepen. Velen prediken hun eigen voorkeur. Toch zijn er enkelingen of ook gezinnen waar Hij centraal staat. Pas als David koning is geworden, haalt hij de ark uit het huis van Abinadab om die te brengen naar de plaats waar deze thuis hoort (2 Sam. 6).

Na verloop van twintig jaar begint het volk te klagen. Het “achtervolgde de Here met zijn klachten”. Beginnen ze het gemis van het centrum van de ontmoeting tussen hen en God te voelen? Het was een tijd waarin de Filistijnen het voor het zeggen hadden in Israël. Hun macht werd nog steeds gevoeld. Als er geen waarachtige bekering tot God plaatsvindt, zullen zij steeds de ruimte krijgen hun macht over Gods volk uit te oefenen. Samuël treedt namens de Here op. Hij geeft aan hoe zij aan de druk van de vijand kunnen ontkomen. Ze moesten zich met hun hele hart, dus niet halfslachtig, tot de Here bekeren. De echtheid daarvan moest blijken door:

- het wegdoen van het verkeerde, en
- het zich richten met hun hart op de Here en Hem alleen dienen.

Deze kenmerken zijn ook vandaag bepalend om bevrijd te worden van de druk van de “verstands- of gevoelsgodsdienst”. Als ik in mijn leven aan dingen vasthoud die een belemmering vormen in mijn omgang met de Heer, moet ik die wegdoen. De Heer kan mijn toewijding aan Hem niet delen met iets of iemand anders.

De oproep van Samuël heeft gevolg. Daarna roept Samuël het volk bij elkaar. Hij wil voor hen bidden. Prachtig is deze dienst van voorbede. Naast richter en profeet die met Gods woord naar het volk kwam, was Samuël ook een bidder voor het volk, die voor het volk tot God ging. Vaker tref ik Samuël zo aan. Hij maakte in zijn leven de betekenis van zijn naam (“van de Here gebeden”) waar.

Ik zou ook meer na de prediking van het woord aan Gods kinderen voor Gods kinderen moeten bidden. Israël doet belijdenis van zijn zonden en Samuël spreekt recht. Deze houding bevalt de vijand niet. Israël ontkomt zo aan zijn greep. Ik moet niet denken dat als ik mij helemaal op de Heer richt, het verkeerde belijd en wegdoe en Hem in alles wil gaan dienen, de vijand stilletjes blijft toekijken. Dan komt hij in actie. Maar gelukkig daar is weer de voorbidder. Voor mij is de Heer Jezus de grote voorbidder. Als ik het moeilijk heb, mag ik daaraan denken. Het is ook bemoedigend te weten dat anderen voor je bidden.

In vers 9 staat iets heel moois. Daar wordt het brandoffer aan het gebed verbonden. Het brandoffer is een beeld van de Heer Jezus in zijn werk op het kruis, waarbij Hij Zich volmaakt aan God opofferde en waardoor Hij God heeft verheerlijkt. Zo mag ik tot God gaan in mijn nood en in mijn voorbede voor de zijnen. Zoals ik in mijzelf ben, kan God mij niet verhoren. Maar als ik kom op de grondslag van het werk van zijn Zoon, ja, dan hoort God. Terwijl Samuël bezig is te offeren, rukken de Filistijnen op, maar de Here komt voor zijn volk op. De Israëlieten hoeven slechts de resultaten van Gods handelen in ontvangst te nemen. Er wordt een steen opgericht ter

herinnering aan deze overwinning en vooral aan Hem aan Wie deze overwinning te danken is.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 7.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer Jezus, dank U dat U voor mij bidt. Vader, dank U dat U mij aanziet in de Geliefde en dat ik, zoals zo vaak, ook vandaag die gedenksteen mag plaatsen: tot hiertoe heeft de Here geholpen.

1 SAMUËL 8

Het volk begeert een koning

“De HERE zei tot Samuël: Luister naar het volk, in alles wat zij tot u zeggen, want niet ú hebben zij verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen koning over hen zou zijn” (1 Sam. 8:7).

Samuël voelt dat de tijd van zijn heengaan nadert. In zijn zorg voor het volk stelt hij zijn zonen aan als richters in zijn plaats. Hoe begrijpelijk het ook is vanuit het oogpunt van zorg voor het volk, het is niet naar Gods gedachten. In de eerste plaats laat het boek Richteren zien dat alle richters door God Zelf zijn aangesteld. Ook Samuël zelf is door God aangesteld. God erkent zijn zonen niet als richters. In Handelingen 13:20 staat dat Samuël de laatste richter is die God gaf. Maar als er al sprake van had kunnen zijn dat hij zijn opvolging als richter zou regelen, dan is het in de tweede plaats duidelijk dat zijn zonen dat niet hadden kunnen zijn. Samuël zal toch ongetwijfeld hebben geweten van het gedrag van zijn zonen.

Je vraagt je af hoe het mogelijk is dat een godvrezend man als Samuël zulke zonen had én dat een man als Samuël juist hen als richters aanstelt. Enige gelijkenis met Eli dringt zich aan mij op. Van hem staat duidelijk dat hij medeschuldig is aan het gedrag van zijn zonen. Over de schuld van Samuël zwijgt Gods woord. Toch wil ik eruit leren dat al is een ouder nog zo godvrezend, hij in de eerste plaats niet volmaakt is en in de tweede plaats zijn godvrezendheid niet aan zijn kinderen kan schenken.

Mogelijk dat Samuël door zijn vele reizen niet genoeg tijd aan zijn kinderen heeft besteed. Hoe belangrijk is het voor een

broeder die veel van huis weg is, zich ook zijn verantwoordelijkheden tegenover zijn kinderen bewust te zijn. De toepassing mag best worden uitgebreid naar zusters die menen een baan in de maatschappij te moeten combineren met de zorg voor hun jonge kinderen. Het woord *“mijn eigen wijngaard heb ik niet bewaard”* (Hoogl. 1:6) is voor mij een waarschuwing. Je kunt zo druk zijn met de wijngaard van anderen, andere personen, andere huwelijken, andere gezinnen, dat je je eerste verantwoordelijkheid in je eigen huwelijk en gezin vergeet.

Het lijkt erop dat het aan het gedrag van Samuëls zonen te wijten is dat het volk zijn zonen niet als richters erkent. Zijn jongens wandelen niet in de voetstappen van hun vader. Zij lieten zich niet leiden door de Heer, maar door het geld. Geldzucht is een wortel van alle kwaad (1 Tim. 6:10).

Maar het gedrag van de jongens is slechts een aanleiding om aan dieper liggend verlangen uiting te geven. De oudsten komen bij Samuël met de klacht over zijn zonen en stellen hem gelijk de oplossing voor. Ze willen een koning, als bij de andere volken. De vraag naar een regerende macht boven hen komt voort uit het verlangen te willen zijn zoals de volken om hen heen.

Is dat niet wat de christenheid te zien geeft? Zichtbare, duidelijk aangestelde of aangewezen leiding moet de plaats innemen van de onzichtbare leiding van de gemeente door de Geest van God. Zeker geeft God ook nu leiding door personen die Hij daartoe de gaven heeft gegeven. Wat God de gemeente vraagt daarmee te doen is *“hen te erkennen die... ...u leiding geven in de Heer”* (1 Thes. 5:12).

Het hele gebeuren brengt Samuël niet in opstand, maar tot gebed. Prachtig is het te zien hoe deze man steeds met alles naar de Heer gaat. Hij krijgt dan te horen hoe de Heer erover denkt. Samuël moet het volk vertellen wat hun koning zal doen. Maar niets kan hen bewegen van hun verzoek, die een eis geworden is (vs.19), af te zien. Dan willigt God hun

verzoek in. Soms geeft God wat we willen, om ons te leren wat eigenwilligheid is, omdat we op een andere manier niet meer door Hem te bereiken zijn.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 8.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, leer mij met U te spreken over wat uw volk wil, ook als die wil tegen uw wil ingaat en leer mij luisteren naar wat U wilt.

1 SAMUËL 9

Saul, voordat hij tot koning werd gezalfd

“Ik heb acht geslagen op mijn volk, omdat zijn hulpgeroep tot Mij is doorgedrongen” (1 Sam. 9:16).

Saul verschijnt op het toneel. Hij is de man die de Heer op het oog heeft om koning te worden over zijn volk. Hij voldoet precies aan de profielschets die het volk van een koning heeft gemaakt. Met kop en schouders steekt hij letterlijk boven het volk uit. Uiterlijk mag hij er zijn. Dit is een koning, niet zoals de volken, maar indrukwekkender dan die van de volken. De Heer sluit aan bij de wens (eis) van het volk en zal hem door Samuël tot koning laten zalven.

De eerste handelingen die van Saul worden beschreven, maken duidelijk wat voor man hij innerlijk is. Hij krijgt van zijn vader de opdracht de zoekgeraakte ezelinnen op te zoeken en terug te brengen. Daarin faalt hij. In Spreuken 20:10 staat: “Reeds een knaap laat zich door zijn handelingen kennen.” Het falen van de jonge Saul is een voorafschaduw van zijn falen in de opdracht die God hem zal geven om zijn volk uit de macht van de Filistijnen te bevrijden (vs 16). Heel anders gaat het met David. Voordat hij koning wordt, heeft hij al de leeuw en de beer verslagen, die van de schapen wilden roven waar hij de zorg voor had.

Ook het waarom van Sauls falen wordt duidelijk. Hij is een man die niet zelf op de gedachte komt om met zijn probleem naar de man Gods te gaan. Zijn knecht oppert die gedachte. Die weet tenminste dat er een man Gods is en ook dat ze daar net bij in de buurt zijn. Het lijkt Saul wel een goede gedachte, maar hij vindt dat je dan wel iets moet meenemen. Alsof het

geld kost om God te raadplegen. Als ze even kijken waarmee ze bij de man Gods kunnen komen, blijkt Saul nog niets te hebben ook en is hij afhankelijk van zijn knecht die dan nog wat heeft.

Ze gaan op weg naar Samuël. Onderweg moeten ze dan nog een paar meisjes raadplegen om te weten waar ze Samuël kunnen ontmoeten. Die vertellen Saul en zijn knecht dat Samuël op het punt staat een offer te brengen en met het volk te eten. Als ze vlug zijn, kunnen ze daar nog bij aanwezig zijn.

Nu had de Heer intussen aan Samuël de mededeling gedaan dat Hij Saul naar hem toe zou sturen. Hieruit blijkt dat achter de schermen de Heer de mislukte opdracht van Saul gebruikte om hem bij Samuël te brengen. De Heer vertelt Samuël er ook bij dat Saul de man is die hij tot koning over zijn volk moet zalven als antwoord op het geroep van het volk om van de Filistijnen bevrijd te worden.

Als Saul bij Samuël is aangekomen, geeft de Heer Samuël te kennen dat dit Saul is. Saul echter blijkt Samuël niet te kennen, hij heeft hem kennelijk nooit gezien. Geeft dat ook niet een blik in het innerlijk van Saul? Samuël was een rondtrekkende profeet. Maar het lijkt er niet op dat Saul enige belangstelling voor de dingen van God had. Anders was hij beslist eens een kijkje gaan nemen als Samuël ergens bij hem in de buurt was.

Dan geeft Samuël Saul te kennen dat hij weet wat hem bezighoudt en dat hij hem daarover zal inlichten. Over de ezelinnen hoeft hij niet meer in te zitten, die zijn terecht. Vervolgens geeft Samuël in bedekte termen aan dat Saul al het begerenswaardige van Israël zal krijgen. Uit het (even bedekte) antwoord van Saul blijkt dat deze heeft begrepen wat Samuël bedoelde. Het lijkt mij dat Saul al enige tijd speelde met de gedachte om koning over Israël te worden.

Bij de maaltijd krijgt Saul de schenkel. Dat is een beeld van kracht. De borst, die vaak samen met de schenkel bij de offers wordt genoemd, ontbreekt. De borst is een beeld van de

liefde. Kracht alleen is niet voldoende om een leider in Gods volk te zijn (zie 2 Tim.1:7).

Lees nu nog een keer 1 Samuël 9.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, geef dat ik U betrek bij elke voorbereiding op een dienst voor U en mij daarin niet door mensen laat leiden.

1 SAMUËL 10

Saul tot koning gezalfd en aan het volk voorgesteld

“Is Saul ook onder de profeten?” (1 Sam. 10:11).

Samuël zalft Saul tot koning. Dat doet hij uit een kruik. Een kruik is breekbaar. Zo is het koningschap van Saul. Bij David gebruikt Samuël een hoorn, een beeld van kracht. Vanaf nu is Saul de gezalfde des Heren. Hierna geeft Samuël hem te kennen wat hem op weg naar huis zal overkomen. Dat alles moet voor Saul een bepaalde betekenis hebben gehad in verbinding met zijn koningschap.

Dat de ezelinnen terecht waren wist hij al. Maar dat zijn vader bezorgd over hem was, hoort hij nu. Er is zorg over hem, hoe het met hem gaat. Daarna zal hij drie mannen tegenkomen die op weg zijn naar God in Bethel om Hem een offer te brengen. Zij zullen hem in hun offer laten delen, als het ware om te zeggen: “ga met ons mee naar God.”

Als die ontmoeting voorbij is, zal hij bij een plek komen waar de vijand gelegerd is. Bij het binnengaan van de stad zal hij een schare profeten ontmoeten die in geestvervoering is, dat wil zeggen die onder het beslag van Gods Geest is. Hij zal in dat gezelschap terechtkomen en dat zal hem veranderen. Al deze tekenen gebeuren zoals Samuël heeft gezegd. Saul mag daaruit concluderen dat God met hem is. Vervolgens moet Saul naar Gilgal gaan en daar zeven dagen op Samuël wachten, die brandoffers en vredeoffers zal slachten. Saul zal dan verdere instructies ontvangen.

Er is een steeds groter wordende kring van getuigen op de weg van Saul. Eerst één man, zijn vader; dan drie mannen;

en dan een hele schare profeten. Het is Gods zorg om Saul door middel van mensen te waarschuwen. Bij de laatste getuigen, de profeten, is God Zelf direct aanwezig. De Geest komt over Saul en God schenkt hem een ander hart. De verandering die dat bij Saul bewerkt, wekt de nodige verwondering. Ook al een bewijs dat Saul niet bekend stond als een Godvrezende jongen. Dat Saul een nieuw hart krijgt en in geestvervoering raakt, wil niet zeggen dat hij wedergeboren was. Het laat zien wat God allemaal doet om aan Israël de koning te geven die het wil.

Saul is de keus van het volk en niet de keus van God. Dat is David. Thuisgekomen vertelt Saul bijna alles wat er is gebeurd, maar over het koningschap zwijgt hij. Maar waarom moet hij daarover zwijgen als de Heer hem toch koning wil maken?

Dan breekt het moment aan dat Saul aan het volk zal worden voorgesteld. Samuël roept het volk bijeen. Nog eens houdt hij hen voor wat God met hen heeft gedaan en wat zij nu met God doen. Snijdend moeten de woorden hebben geklonken: "Maar thans verwerpt gij uw God, die voor u een verlosser was uit al uw rampen" (vs.19). Wat een opperste ondankbaarheid en dwaasheid God zo in te ruilen voor een mens. Maar ze zullen hun koning krijgen. Niet dat God dat graag doet. Als Hij het volk tegemoet komt en het geeft wat ze wensen doet Hij dat, omdat Hij zijn volk niet meer op een andere manier kan bereiken. Hij geeft hun Saul in zijn toorn en zal hem ook in zijn verbolgenheid weer wegnemen (Hos.13:10,11).

Saul moet via het lot worden aangewezen. Ze moeten hem opzoeken, want hij heeft zich verstopt tussen het pakgoed. Als het volk hem ziet, zijn ze dol enthousiast. Dat is de man die ze willen. Iemand die onder het volk zijns gelijke niet heeft. Het volk vergelijkt Saul met zichzelf en niet met God. Ze bedanken ook God niet voor hun koning. Eindelijk hebben ze iemand waarmee ze kunnen pronken. Dat kun je met God toch niet zo. Gaat het in de christenheid ook niet vaak zo? Liever iemand die

je kunt zien en tegen wie je kunt opzien dan een onzichtbare God.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 10.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, help mij om niet aan de verleiding van zichtbare leiding toe te geven. U bent meer dan voldoende.

1 SAMUËL 11

Saul verlost Jabes in Gilead

“En Samuël zei tot het volk: Komt, laten wij naar Gilgal gaan en daar het koningschap vernieuwen” (1 Sam. 11:14).

Jabes, een stad in Israël, is in nood. Het wordt belegerd door de Ammonieten. Je zou zeggen dat een Israëliet weet waar hij hulp moet halen, als hij in nood is. Maar in plaats van tot God te roepen om uitkomst, weten de mensen van Jabes niets beters te doen dan de vijand een compromis voor te stellen. Ze willen het met hen op een akkoordje gooien. Is dat ook wel eens mijn houding als ik onder druk kom te staan? Dan staat de macht van de Heer niet voor mijn aandacht, maar de macht van de vijand. Een verbond met de vijand zou best wel eens wat winst kunnen opleveren. We vergeten dan maar even wat een verlies voor de Heer een verbond met de vijand betekent.

Nahas gaat op het voorstel in, maar wel met een bepaalde bedoeling. Hij voelt de krachteloosheid van het voorstel aan en ziet daarin zijn kans tot een grote vernedering van het hele volk van God. De duivel zal elk compromis dat een gelovige met hem sluit, gebruiken om daarmee het hele volk van God smaadt aan te doen. Daarom is het voor mij zo belangrijk niet toe te geven aan welke dreiging ook. Ik sta niet alleen voor mijzelf. Ik vertegenwoordig het hele volk van God en dat geldt voor ieder die zich een kind van God noemt.

Nahas wil bij ieder het recheroog uitsteken. Het is geen totale blindheid, maar wie niet met zijn recheroog kan kijken, kan niet meer scherp kijken. Hij kan bijvoorbeeld niet meer met pijl en boog schieten, hij kan niet meer richten, hij is door de

vijand uitgeschakeld. De oudsten van Jabes zoeken weer een andere uitweg dan naar de Heer. Bodan gaan het land door om hun situatie bekend te maken. Saul hoort ervan. Dan grijpt de Geest Gods hem aan en op niet mis te verstane wijze geeft hij te kennen dat het hele volk achter hem en Samuël moet uittrekken. Dat brengt de schrik er in en er komt een groot leger op de been.

Ook bij Saul is er geen gebed tot de Heer. Van Saul staat geen enkele keer in de Schrift dat hij heeft gebeden of dat God zich rechtstreeks tot hem heeft gericht. Nergens blijkt dat hij rekening houdt met God. In deze eerste fase van zijn leven lijkt het er op dat God hem gebruikt tot verlossing van zijn volk. Maar de manier waarop hij aan het werk gaat, is niet direct een bewijs dat hij zich dat ook bewust is. De manier waarop hij het leger bijeenroept, laat zien dat hij een schrikbewind voert. In de oproep om zich achter hem en Samuël te scharen noemt hij zichzelf het eerst. Hij laat de boodschap naar Jabes sturen dat ze de volgende dag verlost zullen worden. Ook hier geen enkele heenwijzing naar een verlossing die de Heer gaat geven.

Nahas krijgt te horen dat Jabes zich de volgende dag zal overgeven. Misschien wel in navolging van Gideon (Richt. 7:16) verdeelt Saul zijn leger in drie groepen. Zo verslaat hij de Ammonieten. Saul heeft het bij het volk gemaakt. Het volk voelt zich in zijn verzoek om een koning bevestigd. De mannen die kritiek op Saul hadden, moesten worden gedood. Maar daar wil Saul niet van horen. In een van zijn weinige uitspraken over de Heer schrijft hij de overwinning aan Hem toe.

Hierna brengt Samuël het volk naar Gilgal om op die plaats het koningschap te vernieuwen. Als ze zouden begrijpen waarom dit in Gilgal moest gebeuren, zou er inderdaad een nieuw koningschap ontstaan. Gilgal is de plaats van de besnijdenis (Joz. 5), de plaats die spreekt van het oordeel over de natuur van de mens. Het besef daarvan zou Saul en het volk in de juiste verhouding tot God brengen.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 11.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, bewaar mij voor elk handelen waardoor er een smaad op uw volk en daardoor op U wordt gelegd. Leer mij de les van Gilgal.

1 SAMUËL 12

Het afscheid van Samuël

“Wat mij betreft, het zij verre van mij, dat ik tegen de HERE zou zondigen door op te houden voor u te bidden; ik zal u de goede en rechte weg leren” (1 Sam. 12:23).

Laatste woorden van Godsmannen hebben altijd iets aangrijpends en indringends. Zij kijken terug op een leven vol van de werken van God. Zij zien wat God in hun leven en in dat van zijn volk heeft gedaan. Omdat zij God kennen en de wijze waarop Hij werkt en wat Hij wil, kunnen zij het volk ook waarschuwen voor de dingen die komen gaan. Is er trouw, dan zal Gods zegen worden ervaren; is er ontrouw dan moet Gods oordeel komen. Mozes, David, Paulus, om er een paar te noemen, hebben zich aan het eind van hun leven ook zo tot Gods volk gericht.

Samuël kan het volk uitdagen hem van enig onrecht te beschuldigen. Zij kunnen het niet. Altijd heeft hij zich voor hen ingezet, belangeloos, zonder iets van het volk te vragen, zonder aanzien des persoons. Eén belang stond hem voor ogen: het volk de wil van God bekend maken en hen bij Hem te houden. De koning die zij over zich hebben gevraagd, zal heel anders handelen. Hoe gedraag ik mij te midden van Gods kinderen?

Samuël wijst terug naar het verleden en plaatst het volk in Gods tegenwoordigheid om hen nog eens te herinneren aan wat God in het verleden voor hen had gedaan. Hij wil een volk dat zo goed zijn geschiedenis kent, er opnieuw van doordringen hoe zij geweest zijn en hoe de Heer met hen heeft gehandeld. De grote leiders, Mozes en Aäron, waren door God gezonden om zijn volk uit Egypte te bevrijden. Daaraan had het volk niets

bijgedragen. Toen zij in het land woonden, hadden zij keer op keer de Heer vergeten. Daarom moest Hij hen tuchtigen door vijanden die Hij op hen afstuurde. Maar als ze dan tot de Heer riepen, stuurde Hij een verlosser door wie Hij hen uit de macht van hun vijanden redde.

Dan komt de grote ommekeer. Als Nahas, de koning der Ammonieten tegen hen optrekt roepen ze niet meer in hun nood tot de Heer, maar roepen ze om een koning "*terwijl toch de HERE, uw God, uw koning is*" (vs. 12). Hier komt de echte oorzaak van hun roep om een koning aan het licht. Goed, nu hebben zij hun koning. Als ze dan maar de Heer blijven vrezen, Hem blijven dienen en naar Hem blijven luisteren! Maar als ze Hem weerspannig zijn.

Om zijn woorden kracht bij te zetten doet Samuël een beroep op de macht van God. Terwijl de tarweoogst in volle gang is en er van enig onweer geen sprake kan zijn, vraagt Samuël aan God zijn donderende stem te laten horen. Het klinkt als bij Sinai. Ook daar openbaarde God Zich op die wijze aan een eigenwijs volk. Donder jaagt angst aan, omdat het volk iets heeft gezegd (zoals bij Sinai) of gevraagd (zoals een koning) wat niet naar Gods gedachten is. De vraag om een koning was een groot kwaad. Maar ze hadden hem gekregen, net als destijds de wet, om daardoor te leren wie zij waren, om daardoor aan zichzelf ontdekt te worden.

Bij het horen van de donder roept het volk niet tot Saul, maar tot Samuël, om voor hen te bidden. Nog eens wijst Samuël hen erop dat ze niet hoeven te vrezen als ze, ondanks het kwaad dat ze hebben gedaan, maar niet langer van de Heer afwijken. Dan spreekt hij die woorden die altijd diepe indruk op mij hebben gemaakt: "*Wat mij betreft, het zij verre van mij, dat ik tegen de HERE zou zondigen door op te houden voor u te bidden; ik zal u de goede en rechte weg leren*" (vs. 23). Ondanks dat ze ook hem aan de kant hebben gezet, zal hij de pleitbezorger voor Gods volk blijven en hun Gods wil blijven voorhouden. Het gebed en het Woord blijven de middelen om je

voor Gods volk te blijven inzetten, in die volgorde: eerst het gebed en daarna de prediking van het Woord (vgl. Hand. 6:4).

Lees nu nog een keer 1 Samuël 12.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

O Heer, geef toch mannen en vrouwen die zich zo voor uw volk willen inzetten en mag ik één van hen zijn.

1 SAMUËL 13

De ongehoorzaamheid van Saul

“Maar nu zal uw koningschap niet bestendig zijn. De HERE heeft Zich een man uitgezocht naar zijn hart en de HERE heeft hem tot een vorst over zijn volk gesteld, omdat gij niet in acht genomen hebt wat de HERE u geboden had” (1 Sam. 13:14).

De eerste confrontatie van Saul met de Filistijnen staat er aan te komen. Maar het is niet Saul die een overwinning op de Filistijnen behaalt, maar zijn zoon Jonathan. Jonathan is een man van geloof. Dat zal verder nog blijken. Hij wordt ook een grote vriend van David. Saul steekt later meer tijd in het achtervolgen van David, Gods gezalfde koning, dan in het bestrijden van de Filistijnen. In zijn hart is Saul eigenlijk ook een Filistijn. Hij zoekt zijn steun niet bij de Heer, maar bij het volk.

Hij blaast op de bazuin, want het vólk moest het horen (vs.3). Zo wil hij het volk mobiliseren. In Numeri 10:9 had God gezegd dat als de vijand hen zou benauwen, de priesters de bazuin moesten blazen en dan zou de Hére horen. Het volk denkt dat Saul de Filistijnen heeft verslagen en dat ze zich daardoor de toorn van de vijand op de hals hebben gehaald. Inderdaad, de Filistijnen zijn kwaad en trekken tegen Israël op. En wat doet Israël? Trekken ze nu fier achter de man op die zij als koning over zich wilden hebben? Zo hadden ze het immers in hoofdstuk 8:20 gezegd? Van al hun bravoure is niets over. Oog in oog met de vijand verstoppen ze zich waar ze maar ergens een schuilplaats kunnen vinden.

Vervolgens beginnen ze één voor één weg te lopen, bij Saul vandaan. Die ziet dat het niet goed gaat en kan zijn geduld niet langer bewaren. Samuël had hem gezegd dat Saul op hem

moest wachten (10:8). Maar als Samuël niet verschijnt, treedt Saul zelf als offeraar op. Je moet toch wel wat doen als je ziet dat het volk wegloopt?

Dat is nu typisch de redenering van het vlees die zo vaak gehoord wordt in christelijke gemeenten. Als er mensen weggaan moet je iets gaan organiseren, jezelf inspannen en allerlei activiteiten gaan bedenken om de mensen bij je te houden. Maar dat is niet wat God wil. Hij wil dat we ons vertrouwen blijven stellen op Hem, hoe het ogenschijnlijk ook allemaal mis loopt. Hij heeft ons toch zijn wil duidelijk bekend gemaakt, net zoals Samuël het aan Saul heeft gedaan?

Uit de woorden van Samuël blijkt hoe ernstig het is wat Saul heeft gedaan. Deze eigenzinnige daad, die voortkwam uit ongeduld, is in feite ongehoorzaamheid aan God. Saul was geen priester en mocht niet offeren. Ieder die tegen beter weten in dingen doet die hem niet door God zijn opgedragen, is ongehoorzaam. Hij verspeelt de zegen die God voor hem heeft. Saul verspeelt het koningschap. Samuël geeft hem te kennen dat **HERE** Zich een man naar zijn hart heeft gezocht, die Hij in Sauls plaats tot vorst over zijn volk heeft aangesteld. Het staat er in vers 14 alsof het al is gebeurd. Maar zo is dat altijd als God iets van plan is. Bij Hem is dat even zeker alsof de vervulling al gekomen is. Hier is de eerste heenwijzing naar David.

Samuël gaat weg en Saul keert terug naar zijn leger. Het leger stond er niet rooskleurig voor. Alleen bij Saul en Jonathan waren wapens. Er was zelfs geen smid in Israël te vinden. Een smid is een man die wapens kan smeden. Zijn er vandaag nog smeden onder Gods volk? Mensen die aan anderen de wapens kunnen leveren om te strijden? Zijn er nog mensen die Gods volk onderwijs uit zijn Woord geven? Hoe wordt de Bijbel uitgehold door mensen, Filistijnen, die zich als leiders in de christenheid voordoen, maar zelf de Bijbel niet serieus nemen.

Ook voor de ploeg, de bijl en de sikkel was Gods volk afhankelijk van de vijand. Dat zijn middelen waarmee het land

wordt bewerkt om aan voedsel te komen. Wat voor voedsel geeft een Christusloze christenheid aan haar leden? Wat een ellende als we overgeleverd zijn aan naamchristenen voor ons geestelijk voedsel. Wat een ellende als we overgeleverd zijn aan verstandelijke redenering om de Bijbel te begrijpen.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 13.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, leer mij geduldig te wachten op wat U zegt.

1 SAMUËL 14

De overwinning van Jonathan en de dwaasheid van Saul

“De HERE kan evengoed verlossen door weinigen als door velen” (1 Sam. 14:6).

Jonathan is een man van geloof. Hij gaat, samen met zijn wapendrager, de vijand tegemoet. Zijn vader vertelt hij daar niets over. De weg van het geloof kun je niet delen met mensen die daarvoor het geloof niet bezitten. Die moet je alleen gaan met mensen die het delen. Jonathan uit zijn geloofsvertrouwen in het prachtige *“de HERE kan evengoed verlossen door weinigen als door velen”* (vs. 6). Zijn wapendrager sluit zich volmondig bij hem aan (vs. 7). Zeldzaam zijn de mensen die je bemoedigen en met je meegaan op de weg die voor het verstand dwaasheid is.

Ze vormen een schitterend span. Het strijdplan is eenvoudig. Ze zullen zich aan de vijand vertonen en, afhankelijk van hun reactie, zullen ze zien wat de Heer gaat doen. Als de Filistijnen hen zien, bespotten ze hen en dagen hen uit bij hen te komen. Dat is voor hen het bewijs “dat de HERE hen in de macht van Israël heeft gegeven” (vs. 12). Weer zo’n schitterende trek in Jonathan. Hij zegt niet “in mijn macht”. Hij strijdt niet voor eigen eer. Hij heeft het belang van God en zijn volk op het oog. Daar strijdt hij voor. Jonathan velt de vijand neer en zijn wapendrager maakt het karwei af. Elk heeft in deze strijd zijn eigen taak. De overwinning lijkt niet indrukwekkend. Slechts twintig man worden gedood. Maar wat een uitwerking. De schrik Gods komt over de vijand.

Voordat de uitwerking van de geloofsdaad verder wordt beschreven, komt eerst Saul weer aan het woord. Hij ziet al die

bewegingen bij de vijand. Het komt niet bij Saul op dat God aan het werk is. Hij zoekt de oorzaak van de verwarring alleen in het feit dat er iemand van Israël heen moet zijn gegaan. Dat blijken na onderzoek Jonathan en zijn wapendrager te zijn. Dan laat hij de ark halen om God te raadplegen. Ook nu kan hij weer niet het geduld opbrengen zelfs maar via de priester aan God te vragen wat hij moet doen, laat staan op Gods antwoord te wachten. De situatie vraagt in Sauls ogen om directe actie.

Dan wordt de uitwerking van Jonathans geloofsdaad verder beschreven. De vijand is zichzelf aan het uitroeien; Hebreëen die dienst deden bij de Filistijnen, sluiten zich bij Saul aan; bange Efraïmieten komen uit hun holen te voorschijn en sluiten zich bij de strijd aan. Is dat geen geweldig resultaat van het handelen van twee mensen in vertrouwen op hun God? Zulke resultaten zijn ook vandaag denkbaar waar in geloof wordt gehandeld. Het stimuleert anderen hun verkeerde verbindingen te verbreken en weer anderen hun schroom om voor de Heer uit te komen af te werpen.

Dan begaat Saul een grote dwaasheid. Hij verplicht het volk niets te eten voordat *“ik mij op mijn vijanden gewroken heb”*. Voor Saul was het geen strijd voor de HERE. Hij straalt hier egoïsme en wetticisme uit. Wetticisme legt aan anderen niet te dragen lasten op. Jonathan heeft de vervloeking niet gehoord. Geloof en wetticisme gaan niet samen. Hij weet in vrijheid gebruik te maken van wat God geeft in de natuur. Door de honing worden zijn ogen weer helder en krijgt hij nieuwe krachten voor de strijd. Onomwonden zegt hij dat zijn vader het land in het ongeluk stort door zulke wetten. Het gevolg van Sauls verbod is dat na de strijd, waarbij de slachting onder de Filistijnen niet groot is, het volk zich bezondigt door bloed te eten.

Zo gebeurt het vaker in levens van mensen die onder allerlei wetten van “dit mag niet en dat mag niet” zijn grootgebracht, dat zij zich te buiten gaan en op een zeker moment van God afwenden en de zonde gaan dienen.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 14:1–32.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, wat een prachtige geloofsdaad van Jonathan en zijn helper. Zo'n geloofsvertrouwen wens ik ook, om daarmee uw volk te dienen.

1 SAMUËL 14:33-52

Saul en Jonathan

“Want met Gods hulp heeft hij heden dit verricht” (1 Sam. 14:45).

Saul is de man van de wet. Door zijn dwaze verbod heeft hij het volk van zijn kracht beroofd om de vijand te verslaan. Er is geen enkele wet, ook niet de wet die God heeft gegeven, die de mens kracht geeft. Een wet is er alleen maar om gehoorzaamd te worden op straffe van overtreding. Elke wet die het volk van God wordt opgelegd of die het zichzelf oplegt, heeft tot gevolg dat het zich steeds ellendiger gaat voelen. Dat is te lezen in Romeinen 7. Uit je ellende verlost worden is alleen mogelijk door geloof in de Heer Jezus. Geloof en wet sluiten elkaar in dit opzicht uit. In de brief aan de Galaten wordt dat door Paulus uitvoerig duidelijk gemaakt.

Als het volk zich, door zijn dwaze vervloeking hongerig geworden, bezondigt aan het bloed, wil Saul daar ogenblikkelijk een eind aan maken door zelf een altaar te maken en daarop offers te brengen. Hij biedt zelf een oplossing aan, zonder de Heer te belijden wat het volk fout heeft gedaan. Dan lijkt er tijd te zijn om de Heer te raadplegen of hij de Filistijnen zal achtervolgen. Als hij geen antwoord krijgt, trekt hij de conclusie dat er een schuld op het volk ligt door een verborgen zonde. In zijn bewoordingen komt weer zijn harde wettische geest naar voren. Genade kent hij niet. Zichzelf sluit hij van schuld uit en als die bij Jonathan ligt, zal die moeten sterven.

Het volk reageert niet op de uitspraken van zijn vorst. Saul eist van God dat Hij aan het licht brengt, hoe het komt dat hij geen antwoord krijgt. Dan wordt Jonathan als de schuldige

aangewezen. Maar waaruit bestaat zijn schuld? Hij is alleen maar schuldig aan iets wat Saul in zijn dwaasheid heeft verboden. Jonathan erkent wat hij heeft gedaan, maar hij belijdt geen schuld. Hoe zou je als schuld moeten belijden wat je hebt genoten van de goedheid van God in de natuur en waardoor je nieuwe krachten hebt gekregen om verder te gaan in de strijd voor Hem en zijn volk?

Honing is een beeld van de goede dingen in de schepping die God heeft gegeven en waarvan we met mate mogen genieten. Jonathan had de punt van zijn stok erin gedoopt. Dat wil zeggen dat ik van een korte vakantie mag genieten, dat ik mag genieten van allerlei dingen die ontspanning geven, zodat ik daarna me weer helemaal aan het werk van de Heer kan wijden. De Heer Jezus zegt dat zo mooi in Markus 6:31 tegen zijn discipelen, als ze bij Hem komen, nadat ze voor Hem bezig waren geweest: "Komt uzelf met Mij afzonderlijk naar een woeste plaats en rust wat". Een korte rust, met Hem, dat geeft nieuwe kracht.

Zonder zijn vader te beschuldigen buigt Jonathan zich gewillig onder het dwaze oordeel van zijn vader. Maar dan komt het volk tegen Sauls besluit in opstand. Zij zien meer dan Saul in Jonathan de man die met Gods hulp de overwinning heeft behaald. Dan geeft Saul zijn plan op. Zonder er verder over te praten laat hij Jonathan gaan. Saul is een man die zich in zijn beslissingen niet liet leiden door persoonlijk geloof. Dan ben je een speelbal van de mening van anderen. Dat kan goed uitpakken, zoals hier. In het volgende hoofdstuk zegt hij naar de stem van het volk te hebben geluisterd en is daardoor ongehoorzaam geworden (15:21, 24). De laatste verzen tonen kort Saul in zijn voorspoed. God wilde, ondanks zijn ontrouw, toch Saul helpen in zijn strijd tegen de vijanden van zijn volk. Saul rekende zelf niet met God. Hij omringde zich met alle dappere mannen die hij zag.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 14:33–52.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, leer mij in persoonlijk geloofsvertrouwen op U mijn weg te gaan en mij daarin niet door meningen van mensen te laten leiden.

1 SAMUËL 15

Sauls ongehoorzaamheid

“Maar Samuël zei: Heeft de HERE evenzeer welgevallen aan brandoffers en slachtoffers als aan het horen naar des HEREN stem? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffers, luisteren beter dan het vette der rammen.” (1 Sam. 15 vers 22)

Saul krijgt de opdracht om de Amalekieten uit te roeien. Niets mag hij sparen. De Amalekieten hadden Israël bij hun uittocht op een gemene manier aangevallen (Ex. 17:8-16). In Deuteronomium 25:17–19 had de Heer al over dit uitroeien gesproken. Nu was de tijd daarvoor aangebroken. Tegelijk was deze opdracht een test voor Saul. Door de wijze waarop hij zich van deze taak zou kwijten, zou hij laten zien hoe het er in zijn hart uitzag.

Amalek is een beeld van het vlees, van de eigenwil, die zich niet buigt voor God. De gelovige wordt gezegd zich voor het vlees, de zonde, dood te houden (Rom. 6:11) en als er zondige uitingen zijn, die in de dood te brengen, die te veroordelen (Kol. 3:5, 6).

Saul gaat voortvarend aan de slag. Toch sparen Saul en het volk Agag en het beste van het vee. Alleen waar ze niets aan hadden, brachten ze om. Dan komt het woord van de HERE tot Samuël. Hij oordeelt dat Saul zich van Hem heeft afgekeerd. Deze beoordeling brengt Samuël in een heftige gebedsstrijd. Het lijkt erop dat ook Samuël veel van Saul verwachtte. Saul had ook veel goeds gebracht voor Israël. Maar de wijze waarop God de dingen beoordeelt, is vaak anders dan ik doe. Toch is de houding van Samuël mooi. Gods oordeel over Saul brengt hem tot intens en langdurig gebed. Dan is hij

er klaar voor om Saul Gods oordeel aan te kondigen, zoals hij als kleine jongen Eli moest vertellen wat die zou overkomen.

Saul had intussen een standbeeld voor zichzelf opgericht, zo trots was hij op zijn prestatie. Dat is wat het vlees altijd doet. Het prijst zichzelf heel graag. Zo gaat Saul ook Samuël tegemoet. Hij heeft immers gedaan wat God heeft gezegd? Maar Samuël wijst hem op het geblaat van de schapen. Iemand die voor het vlees leeft en zegt dat hij de Heer dient, verraadt zichzelf door zijn daden. Dan komen de verontschuldigungen. Eerst geeft Saul de schuld aan het volk, hoewel hij er een vrome draai aan geeft. Wat ze gespaard hadden, was toch voor de HERE? Maar nooit kan de Heer gediend worden met iets wat uit onszelf voortkomt. Het gaat niet om mijn beoordeling van de dingen, maar om hoe Hij alles beoordeelt.

Als Samuël Saul bekend maakt wat de Heer hem heeft gezegd, heeft Saul nog tegenwerpingen. Hij vindt dat hij wél heeft gedaan wat de Heer hem had gezegd. Goed, hij had Agag gespaard, maar de rest van Amalek had hij toch maar gedood. Wat kan een mens toch hardnekkig zijn voor hij ertoe komt om toe geven dat hij niet gehoorzaam is geweest. Agag is natuurlijk een prachtige trofee om mee te pronken. Kijk eens wat ik heb gepresteerd? In vers 22 spreekt Samuël dat woord, dat voor het leven van iedere christen norm behoort te zijn. Alle goede dingen die ik meen voor God te kunnen doen, vallen in het niet bij die ene opdracht: gehoorzaamheid. Ongehoorzaamheid is zelfs een zonde van toverij. De ongehoorzame wordt door de Heer verworpen.

Na deze woorden komt Saul tot de erkenning dat hij niet heeft gedaan wat de Heer van hem had gevraagd. Hij vraagt Samuël hem zijn zonde te vergeven en met hem mee te gaan. Wat Samuël antwoordt, lijkt hard, maar hij moet zeggen dat Gods besluit om Saul te verwerpen onberouwelijk is, omdat Saul heeft bewezen dat hij het woord van de HERE heeft verworpen. De tegenspraak die met vers 11 lijkt te bestaan, is slechts schijn. Het berouw van de HERE waarover daar wordt gesproken laat zien dat Hij begaan is met het gedrag van Saul.

Hem staat dan voor ogen wat de mens gedaan heeft met wat Hij hem heeft toevertrouwd.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 15.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, geef dat ik onvoorwaardelijk gehoorzaam aan wat U mij in uw Woord zegt en dat ik uw kant kies tegenover ongehoorzaamheid.

1 SAMUËL 16

David tot koning gezalfd.
David bij Saul

“De mens toch ziet aan wat voor ogen is, maar de HERE ziet het hart aan” (1 Sam. 16:7).

De Heer moet Samuël tot de orde roepen in zijn verdriet over Saul. Wat kan het moeilijk zijn om te aanvaarden dat God iets doet wat zo tegen onze gevoelens ingaat. Ook Samuël was niets menselijks vreemd. Maar God neemt nooit iets of iemand weg zonder reden. Hij wil er iets of iemand anders voor in de plaats geven waarvan Hij zegt: “Dat is mijn keus”. En dan mag ik erop rekenen dat het meer dan goed zal maken wat Hij heeft weggenomen.

In het geval van Saul heeft deze dat aan zichzelf te danken. De keus van het volk wordt terzijde gesteld. Nu komt de keus van de Heer. Samuël moet zijn hoorn met olie vullen en de man gaan zalven die de Heer heeft uitgezocht. Samuël is bang om de opdracht van de Heer uit te voeren. De Heer gaat daar niet op in. Hij moet naar Bethlehem met een offer. In verbinding met het offer moet hij een van de zonen van Isaï tot koning zalven. Het offer doet denken aan de Heer Jezus en zijn werk op het kruis. Het koningschap naar de gedachten van God is alleen mogelijk doordat de Heer Jezus alles wat de eerste koning heeft verdorven, heeft goedge maakt.

In Bethlehem gekomen wordt Samuël door bange inwoners ontvangen. Samuël op bezoek betekent dat er iets aan de hand is. Hij is de profeet van God. Het geweten van het volk is niet rustig. Samuël wijst op het offer dat hij bij zich heeft en nodigt Isaï en zijn zonen tot de offermaaltijd. Eliab komt

voorbij. Dit moet hem zijn, denkt Samuël. Dat komt omdat hij nog steeds het beeld van Saul voor zich heeft. Het moet, denkt Samuël, toch iemand zijn die op Saul lijkt. Nog heeft Samuël de les niet geleerd. Hoe langzaam dringt het ook tot mij door, dat de Heer niet aanziet wat voor ogen is, maar dat Hij het hart aanziet.

Aan Samuëls oog trekken zeven zonen van Isaï voorbij. Telkens moet hij zeggen: deze heeft de HERE niet verkoren. Als alle heerlijkheid van het vlees voorbij is, vraagt hij of er nog iemand is. O, ja, er is er nog een, maar die is bij de schapen. De vergeten David wordt opgehaald en gezalfd. Hij, die niet in tel is bij de familie, maar trouw zijn zorgende taak vervult voor weerloze schapen, is de man naar Gods hart. David is in veel opzichten, naast een falend mens, een prachtige heenwijzing naar de Heer Jezus.

Na zijn zalving grijpt de Geest des HEREN hem aan. Tegelijk wijkt de Geest van Saul en komt er een boze geest van de Heer over hem. Saul is nooit een gelovige geweest. Dat de Geest des HEREN toch wel eens over hem kwam geeft aan dat God hem wilde gebruiken. Op dezelfde wijze kwam de Geest des HEREN over een Bileam.

De knechten van Saul doen een voorstel om hem verlichting te geven van zijn angsten die het gevolg zijn van de boze geest. Weer gaat, zoals zo vaak, het initiatief van zijn knechten uit. Een van hen kent David. Hij geeft in vers 18 een prachtige beschrijving van hem, die van toepassing is op de Heer Jezus. Het was bekend wat voor jongen David was. Dan zorgt God ervoor dat David bij Saul aan het hof komt.

Het is alsof God door deze daad Saul een laatste kans geeft om zich tot God te bekeren. En Saul gaat van David houden. Helaas houdt hij van David, zoals zoveel mensen van de Heer Jezus houden. Zolang ze verlichting van hun angsten en andere nare dingen krijgen, is Hij in hun leven een welkome Gast. Maar zodra ze gaan merken dat Hij in hun leven de eerste plaats behoort te hebben, dat het eigen "ik" van de troon

---

moet en dat Hij alle gezag in handen moet hebben, wordt Hij verdreven, net zoals Saul met David zal gaan doen.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 16.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, dank U dat U altijd iets beters in de plaats geeft voor wat U wegneemt. Ik geef U graag de eerste plaats in mijn leven.

1 SAMUËL 17:1-30

David bezoekt het leger van Israël

“Neem toch voor uw broeders. ...Gij moet gaan zien hoe uw broeders het maken” (1 Sam. 17:17, 18).

De Filistijnen trekken hun leger samen om tegen Israël te strijden. Daarop verzamelen ook Saul en zijn mannen zich tot de strijd. De Filistijnen beginnen eerst met een psychologische oorlogsvoering. Zij hebben een wapen in de strijd, waardoor zij Israël angst willen aanjagen. En dat lukt goed. Veertig dagen lang (vs. 16) komt er een man naar voren van goed drie meter lang, voorzien van een indrukwekkende wapenuitrusting. Veertig is het getal dat een periode van beproeving aangeeft. Zo werd Israël veertig jaar lang in de woestijn door de Heer op de proef gesteld om te zien wat er in het hart van het volk was (Deut. 8:2). Dat is wel duidelijk geworden ook.

Ook door het optreden van Goliath gedurende deze veertig dagen wordt duidelijk wat er in het hart van het volk is. Uitdagend verschijnt deze man elke morgen en elke avond en spreekt zijn tartende woorden. En telkens als hij verschijnt vlucht het volk. Waar is nu hun koning, de man die met kop en schouders boven het volk uitstak? Ook de drie oudste zonen van Isaï zijn Saul gevolgd in de strijd. Dat waren toch ook geen kleine jongens (16:7). Maar wat waren zij in staat uit te richten tegen deze reus?

Dan verschijnt David op het toneel. Hij wordt door zijn vader met wat voedsel naar zijn broers in het leger gestuurd. Dit is een prachtige heenwijzing naar het zenden van de Heer Jezus door zijn Vader naar zijn broeders (Israël) en de wereld (vol met mensen die in angst waren voor de duivel, Hebr.

2:14,15). Het is ook mooi eraan te denken dat David ook een beeld is van iemand die in het geloof een opdracht van God gaat vervullen. Elk kind van God dat het werk van God aan het hart gaat, mag strijders in het koninkrijk van God die in de frontlinie staan, zowel materieel als ook geestelijk voorzien van wat kracht geeft voor de strijd. Een pakje met wat eten of een kaart met bemoedigende woorden zijn al vaak voor eenzame strijders een grote bemoediging geweest.

David gaat er niet zomaar vandoor. Hij zorgt ervoor dat de schapen waar hij op moet passen onder de hoede van een ander blijven. Hij komt in het leger op het moment dat de Filistijn zich weer vertoont en hij hoort wat deze zegt. De Israëlieten stoten elkaar aan en vertellen elkaar wat Saul heeft beloofd aan wie Goliath verslaat. Dan mengt David zich in het gesprek. Hij spreekt een andere taal en heeft het over “deze onbesneden Filistijn, die de slagorden van de levende God hoont”. Deze geloofstaal was nog niet in het leger van Gods volk gehoord. Het is een taal die niet wordt begrepen door zijn broers. Zij maken hem uit voor een overmoedige jongen. Grote beschuldigingen krijgt David naar zijn hoofd geslingerd.

David gaat er niet op in. Hierin lijkt hij weer veel op de Heer Jezus, die kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen (Joh. 1:11). Jozef en Mozes hebben dezelfde behandeling van hun familie en volk ontvangen (Hand. 7). Wie zich voor Gods volk wil inzetten, moet niet rekenen op een hartelijke ontvangst. Maar alleen als er geloof is dat Gods eer gemoeid is met wat de vijand, de duivel, Gods volk wil aandoen, kan de opdracht tot een goed einde worden gebracht. Het verslaan van Goliath moet nog gebeuren. Maar de voorbereiding daarvoor is in volle gang. Iemand die de vijand wil verslaan en Gods volk uit de greep van angst wil bevrijden, moet in staat zijn alle onbegrip en onrechtvaardige beschuldigingen te verdragen.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 17:1–30.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, al is de vijand nog zo machtig en maakt hij nog zoveel indruk, zodat velen door angst verlamd worden en niet meer kunnen strijden, U bent de God van uw volk. Voor U en uw volk wil ik gaan.

1 SAMUËL 17:31-58

David verslaat Goliath

"De strijd is des HEREN en Hij geeft u in onze macht" (1 Sam. 17:47).

Saul krijgt te horen wat David heeft gezegd en laat hem bij zich brengen. Vol geloofsmoed zegt David tegen Saul dat hij de strijd met Filistijn zal aanbinden. Dat klinkt Saul nogal overmoedig in de oren. Zal die onervaren jongeling het opnemen tegen een reus die nooit anders heeft gedaan dan vechten? Dan vertelt David Saul een paar geheimen van de strijd die hij met leeuwen en beren heeft gehad die erop uit waren om een schaap uit zijn kudde te roven. Vol overgave was hij die monsters tegemoet getreden en had ze gedood en zo het schaap gered. Zo zou het Goliath ook vergaan. Dit was geen grootspraak van David. Hij zegt erbij dat de Here hem uit de macht van leeuw en beer had gered en Die zou hem ook uit de hand van de Filistijn redden.

David zag op de eer van God die aan zijn volk was verbonden. In vers 26 spreekt hij over het tarten van de slagorden van de levende God en in vers 45 spreekt hij over het tarten van de God van de slagorden van Israël. Hij ziet God en zijn volk, hoe ellendig dit volk er ook aan toe was, als één. Zie ik God en zijn volk vandaag ook steeds zo?

Saul wil David dan wel laten gaan, hij heeft tenslotte geen andere keus, maar dan wel in zijn wapenuitrusting. David trekt die aan. Overigens blijkt hieruit dat David geen kleine jongen moet zijn geweest als Saul het wilde proberen hem in zijn harnas de strijd te laten voeren. Maar David kan daarin niet gaan. Een belangrijke les. Het kan gebeuren dat ik in

vertrouwen op de Heer een werk voor Hem mag doen dat in de ogen van medechristenen een dwaasheid is. Als ze me er niet van kunnen weerhouden dit werk toch te gaan doen, is de kans aanwezig dat zij mij van allerlei raadgevingen of ook middelen voorzien die zij voor nuttig achten. Maar al die raadgevingen of middelen zullen mij hinderen in het eenvoudig gaan in geloofsvertrouwen op de Heer. Het harnas van Saul stelt een systeem voor, dat door mensen is opgebouwd die het onverstandig leken om je alleen door geloof te laten leiden, in het vertrouwen dat God zal geven wat goed is. Dat kunnen we toepassen zowel op het persoonlijk leven als ook op het leven van de gemeente.

In de woestijn heeft David geleerd met de slinger te werken. Hij gaat naar de beek en zoekt er vijf gladde stenen uit. Nu is hij klaar om de Filistijn te ontmoeten. Ook deze voorbereiding is belangrijk. Mijn strijd is een geestelijke strijd. De beek is voor mij het woord van God. Daaruit mag ik telkens stenen opdiepen, teksten, die ik kan gebruiken voor het verslaan van de vijand. Zo deed de Heer Jezus het in de woestijn. Hij versloeg de vijand ook met *“er staat geschreven”* (Mat. 4:4,7,10).

Leek het voor Saul al onbegonnen werk waaraan David begon, voor Goliath is het helemaal bespottelijk wat er nu gebeurt. En dat laat hij horen ook. David antwoordt hem in Wiens kracht hij hem tegemoet treedt. Hij doet dat met dezelfde zekerheid die hij tegenover Saul uitsprak. God is altijd oneindig veel groter dan de grootste vijand.

David treft Goliath dodelijk in het voorhoofd. Hij maakt zijn werk af door Goliath met diens eigen zwaard het hoofd af te hakken. Op gelijke wijze heeft de Heer Jezus met het wapen van de duivel, de dood, de duivel overwonnen (Hebr. 2:14). De Heer Jezus is in de dood geweest en heeft door zijn opstanding de volkomen overwinning over de dood behaald.

Het hele volk deelt in het resultaat van de overwinning. Saul kent David niet meer. Hij leert hem op een nieuwe manier kennen. Hij kent David alleen zolang hij nut van hem heeft.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 17:31-58.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, leer mij door het lezen van uw Woord U te kennen en uw Woord niet te lezen om het voordeel dat ik daarvan kan hebben.

1 SAMUËL 18

Iedereen heeft David lief

“...en Jonathan had hem lief als zichzelf” (1 Sam. 18:1).

David verovert in dit hoofdstuk heel wat harten. Jonathan is de eerste. Hij de zoon van Saul en de troonopvolger, geeft alles wat hij heeft in grenzeloze bewondering voor David aan hem. Jonathan is een man van geloof. Hij ziet wat God met David van plan is. Hij is ook onder de indruk van de overwinning die David zojuist heeft gehaald. En nadat hij David heeft horen spreken, *“had Jonathan hem lief als zichzelf”*. Als ik naar de Heer Jezus kijk, zoals Jonathan naar David, kan ik ook niet anders dan Hem liefhebben met alles wat ik heb. Hij heeft voor mij de grote vijand, de duivel, verslagen. Ik mag naar zijn stem, de stem van de Goede Herder, luisteren. Hij is alles voor mij. Daarom is alles van mij voor Hem.

De mantel en wapenrok van Jonathan zijn een beeld van zijn eigen waardigheid; hij legt het af en geeft het David. Hij doet als het ware afstand van de troon en geeft de heerschappij aan David. Zijn zwaard en boog, om zichzelf mee te verdedigen, stelt hij in dienst van David. Daarmee geeft hij aan niet meer voor zichzelf, maar voor hem te willen strijden. Zijn gordel om zijn lendenen, een beeld van zijn eigen kracht, geeft hij ook. Hij toont daarmee dat hij al zijn kracht vanaf nu wil ontnemen aan zijn liefde voor David.

De overgave van Jonathan staat in scherp contrast met de houding van zijn vader. Als David meer eer wordt toegezongen dan Saul, wordt Saul bang dat hij ook nog een keer de troon aan David zal moeten verliezen. Vanaf dat ogenblik slaat hij hem met wantrouwen gade. Tot twee keer

probeert Saul zelfs David te vermoorden. De man die hem verlichting gaf, ziet hij nu als een bedreiging. Zover kan het met iemand komen die zo vertrouwd is geraakt met, en zoveel heeft gezien van, en zoveel te danken heeft aan de Heer Jezus. Wie dan niet voor Hem buigt, gaat Hem vervolgen. Niemand kan neutraal blijven in zijn houding tegenover de Heer Jezus. Je gaat van Hem houden of je gaat Hem haten.

Dat is helaas de geschiedenis van heel wat jonge mensen die opgegroeid zijn in een gezin waarin de Heer Jezus werd gediend. Op het cruciale punt in hun leven, waarin ze moesten erkennen hoeveel de Heer Jezus in goedheid en genade voor hen had gedaan, vaak via hun ouders, keerden ze zich van Hem af en werden zijn bestrijders. Er bestaat geen excuus voor zo'n houding. De enige mogelijkheid is die houding te belijden en te veroordelen, zich tot God te bekeren en zijn plannen met de Heer Jezus te erkennen, zoals Jonathan deed ten aanzien van David.

Dat waarvoor Saul blind was uit angst om zijn eigen positie, dat zag het volk. Echter heel Israël en Juda had David lief. Hij was de leider die Saul eigenlijk had moeten zijn. David trok aan het hoofd van hen uit. Hij was de man uit het volk, te midden van het volk en voor het volk. Zo is de ware leider. Saul tracht op listige wijze van David af te komen. Hij doet een voorstel waarop David geen nee kan zeggen. Maar Saul pleegt woordbreuk door zijn eerste dochter aan een ander te geven.

Dan hoort hij van de liefde van zijn andere dochter voor David. Die kans grijpt hij om door middel van de Filistijnen van David af te komen. Sauls plan valt in duigen. Hij rekent niet met de Heer. Met twee keer zoveel voorhuiden als nodig was, wordt David de schoonzoon van de koning. In plaats van hem kwijt te zijn, heeft hij hem nu in de familie. Dan begrijpt Saul dat de HERE met David is. Als er dan direct achter staat dat Saul Davids vijand bleef zijn leven lang, is dat een bewijs van de hardheid van Sauls hart.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 18.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer Jezus, dank U voor alles wat U deed en doet. Ik heb U lief met mijn hele hart. U mag beschikken over alles wat ik heb en ben.

1 SAMUËL 19

David moet op de vlucht

“Toen sprak Jonathan tot zijn vader Saul goed van David” (1 Sam. 19:4).

Na alle list om David door de hand van de Filistijnen te doden, spreekt Saul nu openlijk zijn voornemen uit om David te doden. Dan komt Jonathan voor David op. Eerst waarschuwt hij David, zodat deze zich kan verbergen. Dan “spreekt Jonathan tot zijn vader Saul goed van David”. Dat is een prachtig getuigenis en een mooi voorbeeld hoe ik over de Heer Jezus goed kan spreken tegenover mensen die Hem haten.

Wat Jonathan van David zegt, kan allemaal worden toegepast op de Heer Jezus. De Heer Jezus heeft nooit gezondigd. Hij kon het zeggen “*Wie van u overtuigt mij van zonde?*” (Joh. 8:46). Hij is de Goede Herder, Die niet alleen zijn leven op het spel zette, maar zijn leven gaf voor zijn volk. Hij versloeg de grote vijand, de duivel en haalde voor zijn volk een grote overwinning. Jonathan besluit zijn pleidooi met Saul erop te wijzen dat hij door David te doden onschuldig bloed zou vergieten.

Saul is overtuigd. Hij zweert bij de Here dat hij David niet zal doden. David komt terug aan het hof en alles gaat een tijdje goed. Tot er opnieuw oorlog met de Filistijnen komt en David weer grote roem oogst. De jaloezie neemt weer bezit van Saul. Daardoor krijgt de boze geest weer kans zich te manifesteren. Weer doet Saul eigenhandig een moordpoging en weer ontkomt David.

Gelovigen die tot eer van God willen leven, kunnen niet voorkomen dat zij het doelwit zijn van aanslagen (2 Tim. 3:12). Die aanslagen kunnen van lichamelijke aard zijn, ze kunnen ook van geestelijke aard zijn. De vijand vuurt zijn brandende pijlen af. Venijnige opmerkingen bijvoorbeeld kunnen veel kwaad aanrichten. Maar als we die pijlen met het schild van het geloof afweren, zullen zij geen doel treffen (Ef. 6:16).

Michal zorgt ervoor dat David uit handen van haar vader blijft. Merkwaardig genoeg legt zij in zijn bed een terafim, een afgodsbeeld. Zou dat iets zeggen over haar verhouding met David, dat zij hem verafgoodde? In elk geval zijn er wel vrouwen die hun man op de handen dragen vanwege wat hij voor de Heer doet. Ze kunnen geen kwaad van hem horen. Elke kritiek wordt als laster afgedaan.

Als de knechten van Saul komen om hem gevangen te nemen, vinden ze de terafim. In haar antwoord op de vraag van Saul, verdedigt ze David niet, zoals Jonathan dat had gedaan. Integendeel, in bedekte termen beschuldigt ze David ervan dat hij haar met de dood bedreigde als ze hem niet zou laten gaan. Zo snel gaat verafgoding over in angst.

David zoekt zijn toevlucht bij Samuël. Dat moet een mooie ontmoeting en daarop volgende tijd zijn geweest voor David, en ook voor Samuël. Maar Saul laat hem niet met rust. Verschillende keren stuurt hij boden om David gevangen te nemen. Steeds komen de boden onder het beslag van Gods Geest en keren onverrichter zake terug. Zelfs Saul komt, als hij ten slotte zelf naar Najoth komt, onder het beslag van Gods Geest.

Dat wil in geen geval zeggen dat die boden, en ook Saul niet, nieuw leven hadden. Gods Geest is machtig om tegenstanders van de door God gezalfde koning zo te overheersen, dat zij elk vijandig streven vergeten. Bileam is het duidelijke voorbeeld van een man die Gods volk voor geld wilde vervloeken, maar over wie de Geest van God kwam waardoor hij het volk voortdurend zegende (Num. 23 en 24). Weer komt

er verwondering onder het volk over het feit dat Saul in geestvervoering was geraakt. Hij stond niet bekend als een man die zich met God bezighield.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 19.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, wat is er veel goeds over U te zeggen. Wilt U mij geopende ogen geven om te zien wanneer dat kan gebeuren.

1 SAMUËL 20

Het verbond tussen David en Jonathan

“David stond op en ging heen; en Jonathan begaf zich naar de stad” (1 Sam. 20:43).

David vlucht weg uit Najoth. Het feit dat Saul profeteerde, gaf hem geen groter vertrouwen in Saul. Hij komt bij Jonathan en stort zijn hart voor hem uit. Hoe moet het hem te moede zijn, hij als jongeman, achtervolgd door de machtigste man van het land, die een heel leger tot zijn beschikking heeft en dat ook inzet om David te doden.

Jonathan probeert eerst de angstige gedachten van David te bezweren. Hij kan niet geloven dat zijn vader zoiets van plan is. David echter is ervan overtuigd dat het “slechts één schrede is tussen mij en de dood” (vs. 3). Hij is zijn leven niet meer zeker. In onderling overleg besluiten ze nog één keer de proef op de som te nemen. Als David niet aan tafel verschijnt, zal Jonathan hem excuseren met als reden een familiefeest. Hij zal de reactie van Saul aan David laten weten.

Het hele hoofdstuk door ben ik getuige van de omgang tussen twee mannen die op zoek zijn naar een uitweg. Ze vertrouwen elkaar volledig. Dit vertrouwen is gegrond op de liefde die zij voor elkaar hebben, een liefde die gevoerd heeft tot een verbond tussen hen beiden. Zo’n verhouding is groot. Temeer daar Jonathan verbonden is aan het huis van de man die David haat met een dodelijke haat.

Hoewel dat Jonathan nog niet helemaal duidelijk is, houdt hij er toch rekening mee. In vers 15 vraagt hij David om

goedgunstigheid voor zijn huis als de Here al diens vijanden heeft uitgeroeid. In 2 Samuël 8 komt David daarop terug.

Dan maken ze een omzichtig plan om David te laten weten hoe Saul heeft gereageerd. Door middel van het afschieten van pijlen zal Jonathan hem vertellen hoe de zaken ervoor staan. Jonathan gaat naar huis. Als Saul de eerste dag David mist, bedenkt hij zelf een reden voor diens afwezigheid. Als man van uiterlijke godsdienst zoekt hij de reden in een onreinheid die David zou hebben opgelopen.

Als David de tweede dag ontbreekt, vraagt hij aan Jonathan waar David blijft. Het antwoord van Jonathan doet Saul in hevige toorn ontsteken. Hij scheldt Jonathan uit voor “zoon van een tuchteloze”, waarmee hij zonder het te beseffen een oordeel over zichzelf uitspreekt. Dan dreigt hij Jonathan met het verlies van het koningschap zolang David nog leeft.

Als Jonathan nog eens probeert zijn vader tot rede te brengen, ervaart hij wat David is overkomen. Zijn vader werpt zijn spies naar hem om hem te doden. Wie zich aan de Heer Jezus verbindt, moet rekenen op dezelfde behandeling van mensen die Hem haten.

Dan is voor Jonathan helder dat er niets anders opzit dan David voor zijn vader te waarschuwen. Om geen argwaan te wekken, gaat hij met zijn jongen het veld in, alsof hij gaat jagen. Zoals afgesproken, schiet hij in de buurt waar David zich verborgen houdt zijn pijl af, laat hem de jongen ophalen en roept dat hij verder weg ligt en dat hij zich moet haasten. Ondubbelzinnig maakt hij hiermee David duidelijk dat er geen tijd te verliezen is. De jongen wordt naar huis gestuurd, zonder dat hij maar enig vermoeden heeft waaraan hij heeft meegewerkt. Op deze wijze gebruikt God nog steeds veel mensen voor zijn werk.

Er is nog gelegenheid dat David en Jonathan afscheid van elkaar nemen. Dat gebeurt op een hartroerende wijze. Het laatste vers is even aandoenlijk als het hele hoofdstuk. Twee vrienden gaan uit elkaar: David om een outcast, een zwerver te

worden, Jonathan ging naar de stad, terug naar het paleis. Hij bleef bij Saul en zou met hem sterven (1 Sam. 31). Waarom ging Jonathan niet met David mee?

Lees nu nog een keer 1 Samuël 20.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, wat een schitterende vriendschap tussen Jonathan en David. Zo wil ik bevriend zijn met U. Helaas ontbrak bij Jonathan het laatste stapje. Help mij daarover heen.

1 SAMUËL 21

David bij Achimelech en bij Achis

“En hij was zeer bevreesd voor het aangezicht van Achis” (1 Sam. 21:12).

David is vanaf nu voortdurend op de vlucht. Hij weet dat de Here met hem is. Veel Psalmen spreken over de ervaringen die hij met de Heer heeft gehad tijdens deze periode van zijn leven. Maar hij is ook een mens wiens leven vaak een vermenging is van vertrouwen op de Heer en een handelen zonder naar de wil van de Heer te vragen. De twee plaatsen die hij in dit hoofdstuk op zijn vlucht “aandoet” getuigen daarvan.

De eerste halte is Nob. Achimelech, die mogelijk gehoord heeft van de haat die Saul jegens David koestert, is niet zo blij met de komst van David. Hij vraagt waarom hij alleen is. Normaal is David voor Saul met een leger onderweg. David geeft een ontwijkend antwoord. Hij is niet eerlijk. Ik kan ook zomaar in een positie komen dat ik op een lastige vraag niet een eerlijk antwoord geef.

David wil graag wat brood. Er blijkt geen ander brood te zijn dan de toonbroden. Het is juist de tijd dat er nieuwe toonbroden zullen worden neergelegd, waardoor de oude ter beschikking komen. Die krijgt David. De twaalf toonbroden liggen op een tafel in het heilige van de tabernakel. Ze stellen het volk van God voor, zoals God het ziet. Dat het juist het tijdstip van vernieuwen is, stelt symbolisch voor dat er voor het volk een nieuwe tijdsperiode zal aanbreken. Het oude, de periode onder de regering van Saul, heeft geen recht van bestaan meer. Het nieuwe, de periode onder de nieuwe door God gezalfde koning David, staat op het punt aan te breken.

De Heer Jezus verwijst in Mattheüs 12:3,4 naar deze geschiedenis. De Farizeeën wilden de discipelen van de Heer houden aan hun zelf gemaakte wetten. Ze hadden geen oog voor de Heer Jezus, die Heer is van de sabbat. Waar Hij is, moeten regels van mensen wijken en is er vrijheid om gebruik te maken van wat Hij geeft. Hij verwijst dan naar David, die van de toonbroden mag eten, hoewel hij geen priester is. Maar ook is het feit dat hij de gezalfde koning is, die op de vlucht is, van groter betekenis dan het louter formeel voldoen aan inzettingen van de wet. God staat boven de wet. Als zijn volk die met voeten treedt en de gezalfde of Gezalfde verwerpt en vervolgt, laat Hij zien dat de wet er is voor de mens en niet voor Hem.

David wenst ook nog een zwaard. Hij krijgt het zwaard van Goliath, dat daar in het heiligdom stond. Hij had er recht op. Tussendoor wordt even melding gemaakt van een knecht van Saul, Doëg. Over hem staat meer in het volgende hoofdstuk.

De volgende halte van David is Gath, een plaats van de Filistijnen. Hoe is het mogelijk! Hij zoekt toevlucht bij de vijand. Mogelijk in de veronderstelling dat Saul hem daar niet zal zoeken. Maar ook de vijand is niet blij met zijn komst. Zijn roem is bij hen doorgedrongen. Als David hoort dat ze hem kennen, is het helemaal voorbij met zijn vertrouwen op God. Als ik op een verkeerde plaats ben, hoef ik niet te rekenen op het bewustzijn van Gods tegenwoordigheid. Hij kan alleen bij mij zijn, als ik in zijn weg ben.

Dat is David hier niet. Integendeel, hij is hier voor het aangezicht van Achis. Terwijl hij meent, daar veilig te zijn en onbevreesd, is hij hier bang. Hij is zelfs zo bang dat hij zich als een waanzinnige gaat gedragen. Hij verandert voor hun ogen van een held in iemand die zijn verstand heeft verloren. Deze aanstellerij, die een diepe oneer voor de Heer betekent, brengt hem weer buiten het bereik van Achis. Hoe triest als ik ga handelen als iemand die niet bij zinnen is, omdat ik mezelf in een positie heb gebracht waar de Heer niet met me kan zijn. Als ik me dat realiseer, kan ik ook tot de meest dwaze uitingen komen om mezelf weer daaruit te redden.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 21.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, ik herken mijzelf in de David van dit hoofdstuk. Wilt U mij ervoor bewaren dat ik uit eigen belang de waarheid verdoezel of dat ik uit lijfsbehoud mij gedraag als een waanzinnige.

1 SAMUËL 22

David bij Adullam Saul doodt de priesters des Heren

“Ook voegde zich bij hem ieder die in moeilijkheden verkeerde, ieder die een schuldeiser had, ieder die verbitterd was, en hij werd hun aanvoerder” (1 Sam. 22:2).

Na zijn vernederende ervaring komt David bij Adullam. Wat in Gath niet mogelijk was, gebeurt hier wel. Zijn hele familie komt bij hem. Zij waren, als familie van de voortvluchtige, hun leven niet zeker. Verder komen er mensen van allerlei slag bij hem. Niet het soort gezelschap waar je trots op bent. Het zijn mensen die in moeilijkheden verkeren, mensen die achterna worden gezeten door een schuldeiser, mensen die onrecht is aangedaan en die daardoor verbitterd zijn geworden. Ze konden nergens in Israël terecht, maar wel bij David. Hij wordt hun middelpunt en aanvoerder.

Is het ook niet zo met de Heer Jezus? Hij wordt in deze wereld niet erkend. Ieder die Hij tot “zijn broeders” rekent (Matth. 12:50), zijn familie in geestelijk opzicht, heeft te vrezen voor de vijandschap van de wereld, maar is bij Hem veilig. En wie komen er allemaal bij Hem? Het zijn de mensen die het niet meer zien zitten, die geen uitweg zien in hun moeilijkheden. Het zijn de mensen die een schuldeiser hebben, dat wil zeggen mensen die dwaze dingen hebben gedaan en dat niet weer goed kunnen maken. Dat zijn de mensen die beseffen dat ze een schuld tegenover God hebben die ze zelf niet kunnen inlossen. Maar de Heer Jezus wel. Het zijn ook de mensen die verbitterd zijn geraakt door het onbegrip waar ze al zo vaak tegenaan gelopen zijn. Er is niemand die hen serieus neemt,

niemand die even de tijd nam om naar hun verhaal te luisteren. Maar ze konden bij de Heer Jezus terecht.

Zo ontstaat er rondom David een aardig leger. David zoekt voor zijn ouders een tijdelijk onderkomen en vindt dat in Moab. David mag zich verheugen in de leiding van God door zijn Woord bij monde van de profeet. Op het woord van de profeet gaat hij naar Juda.

Intussen zit Saul David achterna in plaats van de Filistijnen. Hij zal geen rust hebben voor hij zijn aartsvijand uit de weg heeft geruimd. Zittend tegen een boom spreekt hij in zelfbeklag zijn mannen toe. Hij voelt zich door zijn mannen in de steek gelaten, verraden. Hun gedrag ziet hij als pro-David, zonder overigens zijn naam te noemen. Hij noemt hem steeds “de zoon van Isai”. De naam David betekent “geliefde”. Dat woord kan Saul niet over zijn lippen krijgen.

Maar er is een man die zich opwerpt als iemand die hem wil helpen en dat is de Edomiet Doëg. Dat is ook te begrijpen. Edomieten, de nakomelingen van Ezau, zijn de grootste haters van Israël. Hij licht Saul in over het bezoek dat David aan Achimelech heeft gebracht. Saul ontbiedt de priesters en beschuldigt hen van het achterhouden van nuttige informatie die tot de arrestatie van David had moeten leiden. Ondanks alle verweer van Achimelech en zonder enige vorm van verder proces geeft Saul opdracht het hele priestergeslacht te doden. Dat gaat zijn lijfwacht te ver. Zij weigeren hun hand uit te strekken tegen de priesters des Heren. Niet echter de Edomiet. In hem is geen enkel respect voor God. Hij is een goede partner voor Saul. Saul neemt hem in de arm en hij maakt het karwei af.

Toch ontkomt er iemand. Abjathar vlucht naar David en vertelt wat er is gebeurd. David beseft dat hijzelf de oorzaak is van het leed dat over Abjathars familie is gekomen. Abjathar mag bij hem blijven. Vers 22 en 23 herinneren aan de Heer Jezus. Hij weet dat het mij mijn familie kan kosten omdat ik bij Hem hoor. Maar lees en luister naar wat Hij tegen zijn

discipelen zegt in Johannes 15:18,19 en 16:33. Je aansluiten bij de Heer Jezus betekent delen in zijn lot. Maar Hij zegt ook: bij Mij ben je volkomen veilig.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 22.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, dank U wel dat ik bij U volkomen veilig ben.

1 SAMUËL 23

David bevrijdt Kehila en wordt achtervolgd door Saul

“Hij versterkte zijn vertrouwen op God” (1 Sam. 23:16b).

David is op de vlucht. Maar dat betekent niet dat hij Gods volk aan zijn lot overlaat en dat de vijand rustig zijn gang kan gaan. Men komt bij hem met de mededeling dat de Filistijnen Kehila hebben ingenomen en de stad van voedsel beroven. Kehila betekent “toevlucht”. De toevlucht van de christen is Christus. Naamchristenen, waarvan de Filistijnen een beeld zijn, zullen altijd proberen de toevlucht van de christen, dat is Christus, van hem af te pakken. Het gevolg is dat er dan ook geen voedsel meer is. Het voedsel van de christen is ook Christus.

Mensen die alleen in naam christen zijn, praten wel over de Bijbel, maar zetten die helemaal naar hun eigen hand. Ze praten niet over Christus. Die is hoogstens een goed voorbeeld, maar zeker geen Heiland en nog minder Heer. Als ik met hen in gesprek kom, moet ik uitkijken dat ze de Bijbel niet een boek met twijfelachtige uitspraken voor mij maken. De enige die kan bevrijden uit de macht van de Filistijnen is David. De enige die mij kan helpen tegen de listen van wat slechts in naam christen is, is de Heer Jezus.

Ik kan van David niet alleen leren over de Heer Jezus. Ik kan van David ook leren hoe ik als gelovige omga met beslissingen die ik te nemen heb. Als David van de nood van Kehila hoort, gaat hij niet impulsief te werk en stapt er direct op af. Hij vraagt eerst aan de Heer wat Hij wil. De Heer zegt dat hij kan gaan. Maar als zijn mannen tegenwerpingen hebben, is hij niet zo hooghartig om daarover heen te stappen. Hij zegt niet:

de Heer heeft het mij duidelijk gemaakt, dus gaan wij. Nee, hij vraagt het ten behoeve van zijn mannen nog een keer aan de Heer. Het is heel fijn, hoewel niet altijd noodzakelijk, om te zien dat de Heer ook anderen, die betrokken zijn in een werk dat mij is opgedragen, daarin bevestigt.

Mogelijk dat Saul niet heeft gehoord dat Kehila was belegerd. Men is met die boodschap naar David gegaan. Toch trekt Saul ook naar Kehila, maar niet om tegen de Filistijnen te strijden. Wat Saul in de benen brengt, is de mededeling dat David daar zit. Saul ziet zijn kans schoon. Maar hij rekent buiten de Heer. In verbinding met de efod, een kledingstuk dat met het priesterschap is verbonden, vraagt David aan de Heer wat de burgers van Kehila zullen doen als Saul bij hen komt. Het is onbegrijpelijk, maar de Heer, die de harten van de mensen kent, antwoordt dat de burgers van Kehila David, hun bevrijder, zullen overleveren. Zo gaat het vaker met mensen die eerst enig nut hebben gehad van de Heer Jezus, maar die, als zij onder druk komen te staan, Hem verloochenen.

Achternagezeten door Saul zwerft David door de woestijnen. Maar God geeft hem niet aan Saul over. Wel komt Jonathan naar hem toe en “versterkt zijn vertrouwen op God” (vs. 16). David heeft ook zijn moeilijke momenten gehad. Wat een prachtige vriend heeft hij in Jonathan. Helaas dat hij weer bij David weggaat. Ook vergist hij zich in de toekomst. Hij rekent erop dat David koning zal worden, maar hij denkt dat hij de tweede na hem zal zijn. Het zal anders lopen.

Dan wordt Saul geïnformeerd over de verblijfplaats van David. Hij zegent de mensen, die hem dat komen vertellen, bij de HERE. Saul houdt nog de vorm van het godsdienstig praten. Op het ogenblik dat hij David denkt te hebben, komt God tussenbeide. Saul krijgt de boodschap dat de vijand het land is binnengevallen. Dan breekt hij de achtervolging af om zijn taak als koning te gaan vervullen.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 23.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, dank U dat ik mij door U mag laten leiden. Dank U dat er broeders en zusters zijn die mijn vertrouwen op U sterken.

1 SAMUËL 24

David spaart Sauls leven

“En David weerhield zijn mannen door zijn woord” (1 Sam. 24:8).

Saul krijgt weer te horen waar David zich bevindt. Zodra hij de naam David hoort, ziet hij reden om zijn leger te verzamelen om David gevangen te nemen. Op zeker moment moet Saul zijn behoefte doen (dat is de betekenis van “om zich af te zonderen”). Hij kiest daarvoor een spelonk waarin, zonder dat hij daarvan het geringste vermoeden heeft, David zich bevindt. De mannen van David stoten David aan en fluisteren: “Dit is de kans die de Here geeft om Saul uit te schakelen.” Wat moet dat een verzoeking voor David zijn geweest.

Hij weet zeker dat de Here hem Saul in handen geeft. Dat zegt hij in vers 11 en ook Saul erkent het in vers 19. De grote vraag is alleen hoe hij daarmee moet omgaan. Je kunt wel iemand in je macht hebben, maar wat wil de Heer dat je daarmee doet.

Zonder eerst nog met zijn mannen te overleggen, sluipt David op Saul af. Misschien hebben zijn mannen gedacht: “Hij gaat het doen.” Maar dan komt hij terug met een stuk van Sauls koningsmantel. Het is het bewijs dat Saul die mantel niet meer waard was. Toch beeft Davids hart als hij het doet. Bij zijn mannen gekomen, verklaart hij waarom hij Saul niet heeft gedood. Saul is voor hem nog steeds de gezalfde van de Here. Zolang God hem niet aan de kant zet, zal hij het ook niet doen. Hij laat zich niet verleiden door het fraai klinkende argument dat deze gelegenheid toch van de Here is.

In vers 8 staat dat David zijn mannen “door zijn woord” weerhield Saul kwaad te doen. Voor mij is dit een heel belangrijke aanwijzing. Door het Woord van God te lezen en daarnaar te luisteren, zal ik ervoor bewaard blijven het recht in eigen hand te nemen. Dan zie ik daarin de Heer Jezus die “als Hij leed niet dreigde maar [Zichzelf en alles] overgaf aan Hem die rechtvaardig oordeelt” (1 Petr. 2:23). Zeker als er eigen belang in het spel zou zijn, is het zaak elke schijn van het in eigen hand nemen van de dingen te voorkomen.

David gaat Saul een les leren die ik ook moet leren. Hij gaat mij leren hoe ik met mensen moet omgaan die mij vijandig gezind zijn. David roept Saul na. Als Saul hem ziet, buigt David zich voor Saul. Hij erkent Saul in zijn waardigheid als koning. Zo noemt hij hem ook. In vers 12 noemt hij Saul zelfs “mijn vader”. Hij begint met Saul aan te spreken op zijn eigen verantwoordelijkheid. Waarom luistert Saul naar woorden die David in een kwaad daglicht zetten? Hoe belangrijk is om wat ik hoor ook te controleren. Kwaadsprekerij is een geliefde bezigheid van veel mensen, helaas soms ook van gelovigen. Het ligt zo lekker in het gehoor en wordt zo gemakkelijk geloofd. Gods Woord waarschuwt ertegen (1 Petr. 3:10).

David wijst erop dat hij ertoe was aangezet om Saul te doden, maar dat hij dat niet deed uit respect voor “de gezalfde des Heren”. Terwijl hij dat zegt, zwaait hij als bewijs met het stuk mantel. Hij laat alles aan de Here over: Hij “moge recht spreken tussen mij en u”. David zegt dat niet op een triomfantelijke toon, om te laten uitkomen dat zijn tijd nog wel komt. Nee, hij zegt van zichzelf dat hij “een dode hond, een enkele vlo” is. Zo voelt hij zich. Waar maakt Saul zich druk over?

Alles wat David zegt, is een bewonderenswaardig bewijs van zijn onbaatzuchtigheid en zijn geduldig wachten op Gods tijd. Hij maakt Saul beschaamd, die moet erkennen dat David rechtvaardiger is dan hij. Hij erkent dat hij zijn leven aan David te danken heeft. Helaas komt Saul door dit genadige optreden van David niet tot inkeer.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 24.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, help mij om mijzelf niet te wreken, maar in plaats daarvan vurige kolen op iemands hoofd te hopen (Rom. 12:17–21).

1 SAMUËL 25

David, Nabal en Abigaïl

“Geprezen zij de Here, die het rechtsgeding gevoerd heeft en die zijn knecht van het kwade afgehouden heeft” (1 Sam. 25:39).

Samuël sterft. Zo begint het hoofdstuk. Hierin ligt de oorzaak voor het gedrag dat David in dit hoofdstuk vertoont. Samuël was de drager van het woord van God. Zolang die verbinding er was, ging het goed met David. Na de dood van Samuël dreigt David het recht in eigen hand te nemen. Hij was beledigd door een man voor hij zo goed was geweest. Nabal was een afstammeling van Kaleb. Kaleb heeft van zich doen horen, toen Israël op het punt stond het land Kanaän in bezit te gaan nemen. Kaleb was een man die het land dat God zijn volk wilde geven, had gewaardeerd. Hij was niet onder de indruk gekomen van een machtige vijand en versterkte steden. Zijn vertrouwen was op God gericht. En wat zijn machtige vijanden en versterkte steden als je die vergelijkt met de almachtige God? Zo had Kaleb gedacht en gehandeld en God had hem er rijk voor gezegend.

Maar geloof is geen erfgoed. Nabal is rijk, maar hij beschouwt het als zijn bezit, als zijn eigendom. Alles is van hem (vs. 11). Hij is hiervoor aan niemand dank verschuldigd. Als David, aan wie hij zonder het te weten zijn bescherming heeft te danken, bij hem komt om iets van hem te vragen, vaart hij tegen hem uit. Hij scheldt hem uit voor een weggelopen knecht (vs. 10). David wordt kwaad. In het vorige hoofdstuk, en dat zal ook zo zijn in het volgende hoofdstuk, had hij het recht niet in eigen hand genomen. Nu is hij beledigd. Hij zal de

ondankbaarheid en belediging van Nabal gaan afstraffen. Dat kan ook mijn reactie zijn op belediging en ondankbaarheid. Daarom heb ik het woord van God hard nodig om mij steeds in de gezindheid van de Heer Jezus te bewaren.

Nu is er in het huis van Nabal een vrouw, Abigaïl, die wel weet wie David is. Zij hoort wat er aan de hand is en treft haar maatregelen. Ze handelt niet uit bescherming voor haar man, maar ze handelt met het oog op de toekomst van David. Dat toont een groot geloof. Als er geloof aanwezig is, is er ook verstandig handelen. Zij rijdt David tegemoet met een geschenk. Als ze hem ontmoet, valt ze voor hem neer en houdt een schitterende toespraak. Ze begint ermee de schuld op zich te nemen. Dan vertelt ze hem over haar man. Laat David omwille van hem toch geen bloedschuld op zich laden. Van wat een inzicht getuigt deze vrouw! Zij ziet in David de gezalfde koning en zij wil hem ervoor bewaren het recht in eigen hand te nemen. Als hij dan straks koning zal zijn, dan zal hem geen onschuldig bloed aanklagen. David geeft zich gewonnen. Ook een prachtige trek in David en een les voor mij. Laat ik mij ook gezeggen en overreden door Bijbelse argumenten? Hij geeft Nabal, evenals hij Saul had gedaan, over aan de Heer.

De dood van Nabal laat niet lang op zich wachten. Als Abigaïl thuis komt, is Nabal stomdronken, zich volledig onbewust van het doodsgevaar waaraan hij bloot stond. Als hij enigszins nuchter is, vertelt Abigaïl hem ervan. Nabal is te zeer op zichzelf geconcentreerd, om de genade te erkennen die hem door middel van Abigaïl is bewezen. Hij krijgt een hartaanval en na tien dagen slaat de Here hem. Als David daarvan hoort, laat hij Abigaïl halen en spreekt er met haar over of zij zijn vrouw wil worden. Ze is overweldigd door deze aanzoek. Ze beseft immers dat ze verbonden zal worden aan de toekomstige koning van Israël? Ze buigt zich weer neer en spreekt erover dat zij ermee tevreden zou zijn als ze de voeten van de knechten van David zou mogen wassen. Dan gaat ze naar David en wordt zijn vrouw.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 25.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, leer mij het recht niet in eigen hand te nemen en te luisteren naar goede raad.

1 SAMUËL 26 EN 27

David spaart opnieuw Sauls leven
David bij de Filistijnen

“De Here zal ieder zijn gerechtigheid en zijn trouw vergelden” (1 Sam. 26:23).

Het zijn opnieuw de Zifieten die Saul op de hoogte brengen van de verblijfplaats van David en weer gaat Saul op weg om David gevangen te nemen. Hardnekkig blijft hij in zijn vijandschap jegens David hem najagen en dat alles om zichzelf te kunnen handhaven. Dat is de houding van ieder mens die niet buigt voor het gezag van de nu nog steeds verworpen Heer Jezus, maar Die door God al is gemaakt tot Heer en tot Christus (Christus betekent Gezalfde) (Hand. 2:36).

David hoort ervan dat Saul weer naar hem op zoek is. Alsof hij niet kan geloven dat het waar is, stuurt hij verspieters uit. Die komen met een bevestigend bericht terug. David gaat dit keer anders te werk dan in hoofdstuk 24. Hij vlucht niet verder, maar gaat op Saul af. Abisaï gaat met hem mee. In het holst van de nacht sluipen ze naar Saul. Als ze vlak bij Saul zijn, komt uit de mond van Davids metgezel opnieuw de verzoeking het recht in eigen hand te nemen. Weer is Davids antwoord dat hij er niet aan denkt om de gezalfde van de Here eigenhandig om te brengen. Hij weet dat de Here Saul zal slaan, net zoals Hij het Nabal heeft gedaan (vs. 10; 25:38). David is door Nabal een ervaring rijker. Wat is het belangrijk, als ik samen met iemand een opdracht voor de Heer uitvoer, niet op voorstellen in te gaan die het werk in gevaar brengen dat de Heer door mij heen wil doen.

David neemt de speer en de waterkruik bij Saul weg en sluipt terug. Hun missie is geslaagd, omdat de Here ervoor zorgde dat niemand wakker werd. Voordat David zijn achtervolgers gaat toespreken, zorgt hij er eerst voor dat er een grote afstand tussen hen is. Het geeft ook de enorme geestelijke afstand aan die er tussen David en Saul is. Ze leven in twee werelden die niets met elkaar gemeen hebben. David staat in verbinding met God, Saul denkt alleen aan zijn eigen positie. Tussen deze twee wijzen van leven gaapt een grote kloof, die niet is te overbruggen.

Als ze op grote afstand gekomen zijn, roept David Abner toe. De bewaking van koning Saul heeft gefaald. Abner moet zich realiseren dat hij voor een verloren zaak vecht. Saul moet zich realiseren dat hij op geen enkele menselijke hulp kan rekenen. Saul herkent de stem van David. Weer voert David een pleidooi voor zijn onschuld en opnieuw maakt hij er een zaak van waarvan de Here Getuige is. Maar anders dan in hoofdstuk 24 spreekt David nu een vervloeking uit over de mensen die Saul tegen hem opzetten. De reden daarvan is dat David niet kan genieten van het erfdeel dat hij in het land heeft. De mensen die hem bij Saul belasteren, jagen hem op, wat zoveel wil zeggen dat hij zijn heil maar bij de afgoden moet zoeken. David weet dat de Here met hem is, maar hij is niet ongevoelig voor alles wat hij moet missen. Als mensen mij belasteren, kan dat mij zover brengen dat ik niet meer toekom aan het genieten van de dingen van de Heer. Het gevaar is zelfs aanwezig dat ik mijn toevlucht neem tot methoden die uit het vlees voortkomen.

In hoofdstuk 27 komt het met David ook zover. In vers 1 staat zijn motivatie. Er is geen overleg met de Here, maar overleg met zichzelf. Bij de Filistijnen zal Saul hem zeker niet zoeken. David verblijft er een jaar en vier maanden. Gedurende die tijd is er geen sprake van een woord van de Here. Hij kan niet meer recht door zee zijn weg gaan. Zijn leven bestaat uit het bedriegen van Achis, bij wie hij het valse vertrouwen wekt

dat hij zich bij Israël, “in een kwade reuk heeft gebracht”. Wat een antigetuigenis!

Lees nu nog een keer 1 Samuël 26 en 27.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, ik ben niet beter dan David; ik ben ook in staat mij door onbegrip van mede-christenen in een valse positie te begeven. Wilt U mij helpen niet te bezwijken voor de druk die onbegrip met zich mee brengt.

1 SAMUËL 28

Saul bij een waarzegster

“Omdat gij naar de Here niet geluisterd hebt..., daarom heeft de Here u op deze dag dit aangedaan” (1 Sam. 28:18).

David heeft zichzelf in een onhoudbare positie gemanoeuvreed. Voordat beschreven wordt hoe dit afloopt, wordt de onhoudbare positie van Saul beschreven en hoe hij daarmee omgaat. Samuël is gestorven. Hij was het middel geweest door wie God met zijn volk in verbinding stond. Saul had grote schoonmaak gehouden op het gebied van dodenbezweerders en waarzeggers. Uit dit hoofdstuk blijkt dat dit slechts een daad geweest moet zijn om daarmee zijn ongehoorzaamheid te compenseren. Het was niet het gevolg van Godvrezendheid. Als hij het benauwd krijgt bij het zien van de overmacht van de vijand, vraagt hij de hulp van de Heer. Die antwoordt hem echter niet. Luistert God dan niet naar gebed? Ja, maar niet naar het gebed van de goddeloze, want dat is Hem een gruwel (Spr. 28:9). Zodra iemand tot Hem komt met berouw, luistert Hij terstond.

Saul is alleen bevreesd om zichzelf. Hij is er wanhopig door. In zijn wanhoop bekeert hij zich niet tot God met erkenning van zijn ongehoorzaamheid, trots en hoogmoed en zijn onterechte haat van David, maar slaat de weg in die velen vandaag inslaan, die van het occultisme. Saul zoekt contact met de wereld van de geesten. Hij laat uitzoeken of er toch nog iemand van de waarzeggers is overgebleven. Zijn knechten vinden iemand. Zo grondig heeft Saul zijn werk dus ook weer niet gedaan. Hij vermomt zich (alsof hij de Heer zou kunnen bedriegen!) en gaat naar Endor. De vrouw, het medium, is eerst

bang dat ze in een val loopt. Maar de vermomde Saul zweert haar bij de Here. Nog altijd durft hij, en zelfs in deze situatie, de naam van de Here in de mond te nemen. Maar zijn hart is ver van de realiteit van een echte belijdenis van wat die naam inhoudt.

Dan vraagt de vrouw wie ze voor hem moet doen opkomen. Saul wil een ontmoeting met Samuël. En die krijgt hij. Niet dat de vrouw Samuël doet opkomen. Zij, die het medium is door wie een boze geest zich uit, wordt enorm verrast door wat er gebeurt. Dit heeft zij niet in de hand. God beheerst het toneel. Hoe zou ooit een goddeloos medium door middel van een boze geest, de geest van een man als Samuël kunnen laten opkomen? Het is dwaasheid dat te denken. Daarom schrikt de vrouw ook zo erg. Ze verwachtte net als anders dat de boze geest, die zij bij zichzelf had toegelaten en aan wie zij zichzelf heeft overgegeven en door middel van wie zij al heel wat mensen in contact heeft gebracht met de onzichtbare wereld, weer door haar heen zou spreken. Dan had ze Saul een of ander verhaal verteld waarmee hij tevreden kon zijn en zij kon haar geld opstrijken. Maar zo ging het niet. Ze ziet niet wat de boze geest haar zou laten zien, maar ze ziet Samuël, zo blijkt uit de beschrijving.

Saul knielt neer voor de man die hij in zijn leven had veracht. Hij had hem veracht, misschien niet zozeer wat zijn positie betreft, maar wel als drager van het woord van God. Samuël richt zich rechtstreeks tot Saul, ook niet via het medium en bevestigt wat Saul al moest weten. Hij noemt nu de naam van de man aan wie de Heer het koninkrijk heeft gegeven (vs. 17) en de oorzaak daarvan (vs. 18): één ongehoorzaamheid brengt deze rampspoed over hem. Saul krijgt ook te horen dat hij de volgende dag zal sneuvelen en zijn zonen met hem en dat ze dan ook zullen zijn waar Samuël is, dat is in het dodenrijk. Na deze boodschap proberen de vrouw en zijn knechten hem op de been te helpen, iets beters kunnen ze hem niet bieden. Saul staat op en verdwijnt in de nacht, op weg naar zijn tragisch einde.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 28.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, de tragiek van Sauls leven maakt diepe indruk op me. LEER MIJ de valkuilen te vermijden waarin hij is gevallen, opdat mijn einde niet zal lijken op dat van hem.

1 SAMUËL 29 - 30:20

David komt los van de Filistijnen, en hij verslaat de Amalekieten

“Maar David sterkte zich in de Here, zijn God” (1 Sam. 30:6).

Saul is in de nacht verdwenen, voor David begint het te lichten (1 Sam. 29:11). God zorgt ervoor dat David niet mee hoeft te trekken in een strijd van de Filistijnen tegen het volk waarover Hij David tot koning had laten zalven. Die bevrijding is niet aan iets van David te danken. Hij kan de Here alleen maar prijzen voor zijn genade. De Here gebruikt de herinnering van de andere Filistijnen om druk op Achis uit te oefenen om David terug naar huis te sturen. Het gedrag van David is ronduit huichelachtig.

Hoewel het begint te lichten rondom David, is hij nog niet waar hij moet zijn. Als hij in Ziklag aankomt, treft hij daar een beroofde en verbrande stad. De Amalekieten hebben dat gedaan. In hun bitterheid spreekt het volk erover David te stenigen! Als ik een weg ga zonder God, raak ik alles kwijt aan “de Amalekieten” die een beeld zijn van het vlees. Ik moet er ook op rekenen dat dan de verhoudingen met mijn broeders en zusters verslechteren.

Wat doet David dan? “Maar David sterkte zich in de Here, zijn God” (30:6). Hier is het schitterende keerpunt in Davids leven. Hier breekt het licht pas goed door. Hij gaat nu weer aan de Here vragen wat hij moet doen. De verbinding met de Here is hersteld. Het antwoord dat de Here geeft, is duidelijk, zeker en bemoedigend. Met vierhonderd man zet David de achtervolging in. Onderweg vinden ze een Egyptische jongeman die door zijn meesters, de Amalekieten, was achtergelaten. Hij was ziek geworden en aan zo iemand heb je

niets. Die schrijf je in één keer af, als waardeloos geworden materiaal. In de belijdenis van de jongeman in vers 13 komt dat tot uiting. Egypte is een beeld van de wereld. Iemand die in de wereld leeft, is een slaaf van de zonde. De werken van het vlees zijn in hem zichtbaar geworden (vs. 14; zie Gal. 5:20, 21). Maar zodra zo iemand niet meer te gebruiken is, is er geen medelijden en wordt hij afgeschreven.

Schitterend hoe David zich over hem ontfermt. Hij krijgt eerst eten en drinken. Dan vraagt David wie hij is. Hij belijdt zowel zijn afkomst als zijn werken. Vervolgens vraagt David of de jongeman hem wil helpen de Amalekieten op te sporen. Daarin stemt hij toe, maar niet zonder dat hij de keiharde toezegging heeft gekregen dat David hem niet aan zijn vroegere meester zal uitleveren. Hij heeft er zijn buik van vol.

Vandaag zijn veel jonge mensen in de wereld slaven van de zonde. Alcohol, drugs en seks zijn de werken waarin die slavernij zichtbaar wordt. Gelukkig gebeurt het nog steeds dat jonge mensen zich gaan realiseren in wat voor een meedogenloze macht ze terecht zijn gekomen en dat ze van die macht geen enkel heil hoeven te verwachten voor hun echte problemen. Gelukkig ook als zij dan in aanraking komen met de Heer Jezus die hen niet teruggeeft in de macht van hun vroegere heersers. Als ze eerlijk zeggen wie ze zijn en wat ze hebben gedaan, wil Hij hen gebruiken. Het is ermee als met de verloren zoon in Lukas 15:11–20. Die had vrienden genoeg zolang ze voordeel van hem hadden. Toen hij echter gebrek begon te lijden, was er niemand op wie hij terug kon vallen. Toen kwam hij tot zichzelf. Hij zag zijn zonde in en ging naar huis om te belijden. De vader sloot hem in zijn armen. Zo mag ik mensen het evangelie brengen.

Op aanwijzing van de jongeman gaat David de vijand te lijf en richt een ware slachting aan. Slechts enkelen ontkomen. David redt alles wat de Amalekieten hadden geroofd.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 29 en 30:1–20.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waarin Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, dank U wel dat U het bent die het voor mij doet lichten als ik door eigen schuld in de duisternis terecht ben gekomen.

1 SAMUËL 30:21 - 31:13

David deelt de buit; de dood van Saul

“Het deel van wie bij het pakgoed blijft, zal hetzelfde zijn als van wie ten strijde trekt” (1 Sam. 30:24).

In plaats van triomfantelijk de buit te tonen aan de mannen die niet hebben kunnen meevechten, vraagt David eerst aan hen hoe het ermee gaat. Dat is het kenmerk van een *herder*. Als de buit moet worden verdeeld, ontstaat er ruzie onder de volgelingen van David. Er zijn er die menen méér rechten te hebben dan anderen. Herkenbaar? Ja. David lost dit prachtig op. Hij brengt alles terug op de grondslag van de *genade*. De overwinning is hun immers door de Here geschonken? Wie durft er dan te zeggen dat hij méér rechten heeft dan een ander?

De buit wordt door allen die op welke wijze ook bij de strijd betrokken zijn geweest, gelijkelijk verdeeld. De achterblijvers hadden toch op de spullen gepast? Was dat geen belangrijk werk? Waren de strijders vergeten hoe ze even tevoren Ziklag en alles wat ze bezaten, waren kwijtgeraakt? Zo zal de Heer alles weten te belonen wat voor Hem is gedaan. Ik ben geneigd alleen maar te kijken naar de dingen die in het oog lopen, waar de mensen over praten. De Heer ziet ook de zieke, die er zelf niet op uit kan maar veel tijd besteedt aan gebed voor het werk van de Heer. Hij ziet de moeder die druk is met de zorg voor haar kinderen. Zou dat minder belangrijk zijn dan de man die voor volle zalen het Woord van God mag prediken, of de vrouw die tijd heeft om kinderwerk te doen en grote groepen kinderen met het evangelie bereikt?

Als David terug is in Ziklag, stuurt hij ook een deel van de buit aan al die plaatsen waar hij op zijn omzwervingen is geweest. Ook dat is iets wat de Heer Jezus doet. Hij beloont nu al ieder die Hem in zijn of haar leven binnenlaat. Hij is nu nog de Verworpenen. Maar Hij waardeert het als er mensen zijn die Hem helpen; dat betekent: die zijn werk en allen die voor Hem werken ondersteunen (Matt. 10:40-42).

Na deze dingen worden we weer verplaatst naar de gebeurtenissen rondom Saul. De Filistijnen zijn oppermachtig. Saul krijgt het, na zijn innerlijke benauwdheid, ook uiterlijk benauwd. Zijn zonen, waaronder Jonathan, sneuvelen. Saul ziet dat zijn einde nadert. Nog is er geen roep tot God. Het enige wat hij nog wil, is voorkómen dat hij levend in handen van de Filistijnen valt. Hij noemt hen "onbesnedenen". Maar ook al was Saul *wel* besneden en daarmee uiterlijk een lid van het volk van God, hij was *ón*besneden van hart (vgl. Rom. 2:28,29). De besnijdenis is een beeld van het oordeel over het zondige vlees, de erkenning dat God dat heeft moeten oordelen in de dood van Christus (Kol. 2:11). Saul houdt de uiterlijke scheiding tussen hem als Israëliet en de Filistijnen vol, zonder te beseffen dat hij innerlijk precies is zoals zij. Hij vraagt zijn wapendrager hem te doden, maar die schrikt daarvoor terug. Dan pleegt Saul zelfmoord. Naar het woord van Samuël sterven zo Saul en zijn zonen op één dag. Saul heeft zijn opdracht, het land van de Filistijnen te bevrijden, niet vervuld. Integendeel, toen hij gestorven was, kwamen de Filistijnen en nestelden zich in de steden die door de Israëlieten verlaten waren. En waarvoor Saul bang was geweest, nl. dat de spot met hem werd gedreven, gebeurde toch.

Maar er waren nog mensen in Israël voor wie deze vernedering te ver ging. Zij offerden hun nachtrust ervoor op om het lijk van Saul op te halen en het te begraven. Daarna vastten zij zeven dagen lang. Zij begrepen iets van de smaad die op Israël was gelegd.

Lees nu nog een keer 1 Samuël 30:21–31:13.

Dank of bid voor wat de Heer in dit gedeelte tegen je heeft gezegd, waardoor Hij je heeft aangesproken. Je kunt bijvoorbeeld als volgt beginnen en dat zelf aanvullen:

Heer, wat een contrast tussen David en Saul. David, die op de vlucht is en wacht op uw tijd; Saul, die aan de macht is, maar voor U op de vlucht is en omkomt. Leer mij op uw tijd te wachten en de weg gaan naar uw woord, niet in eigenbelang, maar ziende op U (Hebr. 12:1,2).

Oude Sporen 2007

